Dziś spisy Polaków przebywających w Niemczech

Cena numeru 5 zł.

REPATRIANT

TYGODNIK INFORMACYJNY

Rok I | Warszawa, 28 listopada 1945 roku | Nr 4

Zgnuśnieli

Zwiedziłem bezmała 100 obozów polskich na terenie Niemiec. Widziałem nędzę i głód tych tysięcy Polaków, gnieżdżących się w zgniłych barakach za drutami kolczastymi, pozbawionych nawet najprymitywniejszych wygód. Spotykałem obozy o przeważającej większości t.zw. robotników cywilnych, a więc element chłopski i robotniczy, obozy, gdzie przeważali byli więźniowie obozów koncentracyjnych, a wreszcie obozy wojskowych.

W pierwszych miesiącach po zakończeniu wojny prawie wszyscy Polacy, czy to robotnik, czy chłop, wojskowy zawodowy lub inteligent pracujący, opanowani byli jakąś dziwną psychozą wyczekiwania nowych wydarzeń. Rzecz naturalna, iż psychoza ta nie powstała sama ze siebie. Psychozę tę wywołali ludzie, którzy przegrawszy swe stanowisko na arenie międzynarodowej, starali się za wszelką cenę zatrzymać masy polskie na emigracji, by móc wobec aliantów zachodnich użyć argumentu, że jednak rząd w Polsce nie reprezentuje całości narodu, bo przecież ogromny odsetek tego narodu pozostaje na emigracji, do kraju wracać nie chce, czym wyraża swą dezaprobatę Rządowi Polskiemu, a solidaryzuje się z t.zw. „rządem londyńskim". Cel był jasny i z punktu widzenia tych, którzy chcieli się w ten sposób odegrać i utrzymać na powierzchni — zrozumiały. Tak długo bowiem, jak długo wielkie masy polskie znajdowały się na emigracji, tak długo oni mogli pozornie przynajmniej uchodzić za reprezentację emigracji polskiej.

I dlatego ta bezkompromisowa, jakże często niepatriotyczna oszczercza propaganda przeciwko własnemu krajowi. Nie kto inny, a właśnie „londyńczycy" z oburzeniem donosili „o stwarzaniu faktów dokonanych przez armię polską, która obsadziła Frankfurt nad Odrą" — oni przeoblekli się w togi obrończe bratniego narodu słowiańskiego, gdy skolei wojsko polskie wkroczyły do Cieszyna, oni ze zgryźliwością przyjęli do wiadomości fakt, iż Polsce już w drodze oficjalnej, uchwałą konferencji poczdamskiej przyznane zostały ziemie zachodnie. Tym też tłomaczyć można szerzone kłamstwa o okupacji rosyjskiej w Polsce, o głodzie i „meksykańskich stosunkach bezpieczeństwa" w kraju, o krępowaniu i kneblowa-

(Ciąg dalszy na str. 2-giej)

Lucjan Żeligowski — generał broni

SŁOWIAŃSKI MUR SIĘGAJĄCY NIEBA

Rzeki odgrywały wielką rolę w walkach Germanów ze Słowianami. Były etapami ataku Germanów i obrony Słowian. Germanie zużyli 1000 lat ażeby stanąć mocną nogą na Łabie i Odrze, na Nissie i Warcie, oraz opanować dopływy Wisły i Niemna. W tej wojnie sięgnęli poprzez Bug i Dniepr, aż do Wołgi. Tu pod Stalingradem, ponieśli decydującą klęskę. Dziś są znowu na Odrze i Łabie. Jakaż cudowna ręka opiekuje się Słowianami...

Na Odrze zostały odzyskane nie tylko ziemie lecz i ludzie. Bo ileż słowiańskich nazwisk, ilu ludzi zostało zniemczonych i użytych dla służenia swym wrogom.

Czy doniosłość linii Odry jest dość zrozumiała dla świata? Niestety, nie. Słyszymy głosy nie tylko wrogów lecz i przyjaciół, którzy negatywnie oceniają tę granicę. I czynią to nie tylko obcy, lecz i swoi, którzy nie chcieliby krzywdzić Niemców.

Słowianie muszą z największą stanowczością odeprzeć te sugestie. Są one pokrewne tym, co po pierwszej wojnie światowej utorowały drogę Germanom do pożyczek, które dały środki na uzbrojenie. Terytoria na wschód od Odry muszą być oczyszczone od najeźdźców, Niemcy nauczyły świat jak to się robi. Miliony Słowian były wywiezione na roboty.

Nie leży w charakterze słowiańskim, ażeby krzywdzić innych, lecz w tym wypadku musimy być bezwzględni. Możemy pomóc tym ludziom w powrocie do Niemiec wszystkimi dostępnymi nam środkami transportu, lecz chcemy być tam na tych ziemiach pełnoprawnymi gospodarzami.

Dla Polski linia Odry to wstrząs zbawienny, to gwiazda poranna pokoju. Nie chcemy niczyjej krzywdy, lecz chcemy nareszcie żyć spokojnie i zabezpieczyć ten spokój przyszłym pokoleniom.

Granica na Odrze to nie tylko granica polska lecz granica słowiańska. Utrata tej granicy to groźba dla wszystkich Słowian.

Z linii Odry szczególnie widoczne są błędy polityki polskiej w ciągu szeregu wieków. Był to kult Zachodu. Stały, bezkrytyczny i bezkompromisowy. Czy całej Polski?

Nie. Jej elity, sfer rządzących. Zapominając o swojej przeszłości, o świetnej orze Piastów, o bohaterskiej postawie całego narodu wobec Teutonów, ta elita stopniowo stawała się „pawiem Zachodu" ulegając wpływom kultury i propagandy niemieckiej, najczęściej biorąc z tej kultury nie to, co miała dobrego, a to co schlebiało próżności i egoizmowi magnaterii polskiej.

Musimy z przeszłości czerpać naukę. Pamiętać o własnych wadach i zaletach. Logika dziejowa jeszcze raz wkłada w nasze ręce sztandar słowiański. Jeszcze raz, może ostatni, zmusza przypomnieć kim jesteśmy i jaką drogą iść musimy. Kilkakrotnie w historii mieliśmy ten sztandar w swym ręku. I podczas buntu Chmielnickiego i podczas Unii Lubelskiej, i podczas wojny światowej, i podczas pobytu gen. Sikorskiego na Kremlu. Nigdy nie doceniliśmy jego epokowej treści. I dlatego byliśmy zawsze ukarani.

Dziś na Odrze i Nissie ten sztandar znowu mamy w swym ręku.

Dziś nieubłagana logika dziejów wraca nas tam, gdzie być powinniśmy, gdzie byliśmy nieobecni w ciągu 1000 lat.

Oprócz idei słowiańskiej na Odrze musi być odbudowana idea samorządnej gminy wiejskiej. Gminowładztwo Piastów i Bolesławów stanie się podstawą nowej Polski. Przez tysiąc ubiegłych lat nie zatraciło ono swej wielkiej treści i dziś w Polsce demokratycznej staje się faktem.

Linia Odry w oczach świata, jest tylko wielką rzeką w państwie niemieckim. Inaczej dla Słowian. Dla nich to mur, sięgający nieba. Jest to granica dwóch ideologii, dwóch ras, dwóch instynktów, które jak ogień i woda połączyć się nie mogą.

STUTYSIĘCZNY REPATRIANT

PUR w Szczecinie ochodził nielada jubileusz: witał uroczyście swego klienta, który dopełnił cyfrę stu tysięcy osób, wracających do Kraju z Zachodu i w ten sposób stał się stutysięcznym repatriantem.

Jest nim Józef Tecław, rolnik ze wsi Stary Jasiniec pod Koronowem, powiatu Świeckiego (Pomorze), który jako rezerwista został we wrześniu 1939 r. wzięty do niewoli pod Iłowem i wysłany do obozu Melle w Westfalii.

Powitanie jego odbyło się bardzo uroczyście. Wzniesiono specjalną trybunę, na której przedstawiciele władz i społeczeństwa oczekiwali przybycia 5-ciu kolumn samochodowych z repatriantami, wśród których znajdował się i ten niezwykły jubilat.

Następnie w świetlicy PUR-u odbyła się akademia, na której prezydent miasta inż. Zaremba po serdecznym przywitaniu wręczył J. Tecławowi pamiątkowy dyplom, a PUR i PCK paczki żywnościowe.

Na punkcie szczecińskim ruch repatriacyjny wre dniem i nocą. Codziennie przybywa samochodami i następnego dnia odjeżdża pociągami do domów 4500 osób. Minął zaledwie pierwszy miesiąc te placówki, a już kuchnie wydały ponad 400.000 posiłków gorących i rozładowano 540 samochodów ciężarowych z żywnością, którą wydano repatriantom na dalszą drogę.

Na wyjazd ich w głąb kraju kolej dostarczyła 2100 wagonów.

Wśród przybyłych znajdowały się grupy jeńców wojennych z Oflagu VI B spod Kassel oraz z południowej Francji. Repatrianci cywilni pochodzili z zachodnich okręgów przemysłowych Niemiec.

NIEMA TAKICH TRUDNOŚCI, KTÓRYCHBY NIE ZDOŁAŁ PRZEZWYCIĘŻYĆ NARÓD ZJEDNOCZONY, ŚWIADOMY SWYCH CELÓW I KROCZĄCY PO WŁAŚCIWEJ DRODZE ROZWOJU.

Prezydent K.R.N.

B. BIERUT

Zgnuśnieli

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

niu każdej wolnej myśli w Polsce.

Nie chcemy w tym miejscu rozprawiać się raz jeszcze z tymi oszczerstwami, gdyż rzeczywistość polska, naga prawda, która wreszcie dotarła do mas polskich za granicą jest najlepszą odpowiedzią na te bezsensowne plotki. Większość Polaków, zwłaszcza chłop i robotnik polski przejrzeli grę swych dawnych panów i już wróciła, lub w najbliższym czasie do kraju wróci. Propaganda reakcjonistów zrobiła swoje, gdyż wstrzymała na parę miesięcy d: że masy ludzi, którzy już dawno był'by do Polski wrócili. Ale tylko przez parę miesięcy działała ta trucizna, do momentu, w którym kłamstwu przeciwstawiona została prawda i rzeczywistość. Dziś na serio już chyba żaden Polak zagranicą nie wierzy w różne „okupacje", zesłania na Sybir, głód i nędzę w Polsce.

A jednak — jest jeszcze znaczny odsetek Polaków, zwłaszcza wśród wojskowych, inteligencji i młodzieży, który wciąż zwleka i nie może powziąć ostatecznej decyzji powrotu. Jeżeli ludzie ci mogli mieć wytłomaczenie parę miesięcy temu, gdy nie znali prawdy i informowani byli jedynie jednostronnie, to dziś stanowisko ich musi się wydawać dziwnym, jeśli nie nazwać już tego szkodliwym dla siebie i dla kraju. Ludzie ci, żyjący w ostatnich miesiącach pasożytniczo, w warunkach nędznych i opłakanych, ale na obcy koszt, rozleniwili się fizycznie i duchowo. Iluż to ludzi młodych spotykałem w obozach polskich którzy za powód zwlekania z wyjazdem podawali: „Tam trzeba pracować, trzeba starać się o mieszkanie". Iluż to ludzi cofało nagle swą decyzję powrotu, gdy ktoś wyolbrzymił im drożyznę w kraju i powrót swój uzależniało od tego, czy w najbliższym czasie cena na masło spadnie, lub czy w kraju UNRRA rozdziela już tłuszcz. Iluż to młodych chłopców, element wartościowy, bo tę swoją tężyznę duchową w czasie konspiracji niejeden raz wykazali, zgnuśniało i sfilistrzało w niezdrowej atmosferze leśnych obozów barakowych. Zapomnieli, zapomniała to cała młodzież i inteligencja polska, iż czas porzucić bagno plotek obozowych w Niemczech, czas rzucić mrzonki o podróżach po szerokim świecie i zdobywaniu szlifów generalskich na dalekich morzach i pustyniach. Bo to tylko mrzonki były i — mrzonkami zostaną Was mamią tymi świecidełkami rodzime i obce elementy, które mają w tym określony cel, a gdy przestaniecie im być potrzebni, kopną was i wyplują, albo zrobią z was białych murzynów. Młodzież polska musi pomyśleć o podbudowie swego przyszłego życia, a tą podbudową stanie się dla nich całe szkolnictwo, zawodowe i wyższe w kraju. Inteligencja polska pomyśleć musi o stworzeniu sobie bytu i warunków do życia. A byt ten stworzycie sobie tylko w Polsce. Nie w jałowych dyskusjach na obczyźnie, nie w sofistyce i dociekaniach bezsensownych, ale w rzetelnej pracy i konstruktywnej budowie ogniska domowego.

Każdy dzień, każdy miesiąc, *który tam bezmyślnie i niepotrzebnie tracicie, to odsunięcie powrotu do normalnego trybu życia o cały szmat czasu. Świat dziś nie żyje powoli, dziś wszystko wre i kipi pracą twórczą, kto wprzęgnie się w proces pracy, wykuje los dla siebie i dla kraju, kto mimo tej pracy przejdzie, zjadać będzie chleb bezpańskiego emigranta.*

j. m.

REFORMA ROLNA

Rok minął od chwili wydania dekretu o wprowadzeniu reformy rolnej w Polsce; rok w ciągu którego pokonać trzeba było nie tylko wrogów reformy, ale przesądy i niewiarę nawet tych, którym ta reforma bezpośrednią korzyść przynosiła. Naród polski trudno przyjmuje postęp gospodarczy, — masy polskie nieuświadomione, bałamucone przez garstkę ludzi, zainteresowanych w ciemnocie chłopa i robotnika, — z bojaźnią przyjmują wszystko, co inaczej wygląda, niż „za ojca i dziada".

Tym trudniej wprowadzić inowacje o charakterze ogólnym, rewolucyjnym, że okres przejściowy wywołuje zawsze pewne zaburzenia, a czasami nawet pewne pogorszenia dotychczasowego stanu. — Gdyby reformę rolną przeprowadzono w okresie przedwojennym, w czasach normalnych, byłyby skutki jej natychmiast widoczne. Rządy dowrześniowe nie chciały reformy rolnej przeprowadzić; sprawa ta była przedmiotem dyskusji prawie każdego Sejmu, — zawsze jednak znaleźli się ludzie o „przemożnych wpływach", którzy każdą zdrową myśl potrafili storpedować.

Aby zrozumieć konieczność natychmiastowego przeprowadzenia reformy rolnej, by zrozumieć krzywdę, jaka działa się ogromnej części narodu polskiego, — sięgnąć trzeba do danych Państwowego Urzędu Statystycznego z r. 1938:

21 milionów ludzi, t. j. 61% ogółu ludności polskiej wiązało swój byt z rolnictwem na 38 milionach ha ziemi użytkowej. Z tego 56% ziemi należało do ludności wiejskiej, a 44% stanowiły obszarnicze majątki.

Ponad 3 miliony rodzin chłopskich t. j. 21 milionów ludzi gospodarowało na tej samej niemal powierzchni ziemi, co 19 tysięcy rodzin obszarniczych.

Z trzech milionów gospodarstw rolnych **ponad milion to gospodarstwa do 2 ha**, około miliona to gospodarstwa do 5 ha, około miliona do 20 ha, — a jedynie nikła część to gospodarstwa chłopskie ponad 20 ha.

Przeciętnie na **jednego chłopa wypadał 1 ha, natomiast na każdego członka rodziny obszarniczej — 145 ha.**

Jeszcze ciekawsze, — a bardziej wymowne w swej zgrozie niesprawiedliwości społecznej są cyfry Urzędu Statystycznego, ilustrujące dochody gospodarstw rolnych:

Powierzchnia gospodarstwa	**Dochód rolniczy w zł z ha**
2— 3	170.—
3— 5	162.—
5—10	132.—
10—15	100.—

Wynika stąd, że **roczny dochód** rodziny chłopskiej, gospodarującej na dwuhektarowym gospodarstwie **wynosił 340 zł.** Ponieważ przeciętna rodzina chłopska składa się z 6—7 osób, przeto **dzienny dochód każdego członka rodziny wynosił 15 groszy.**

Czy można się dziwić, że chłop polski dzielił zapałkę na czworo, że 8 milionów ludzi w Polsce żyło prawie wyłącznie na kartoflach (i to, jak długo ich starczyło!) bo przecież 34% czyli 7,200.000 ludności wiejskiej żyło na takich 2-hektarowych, karłowatych gospodarstwach.

Jeśli do powyższych danych dodamy, iż przemysł polski słabo rozwinięty nie wchłaniał zupełnie robotnika ze wsi, a przeludnienie wsi oceniano na 8—10 milionów, zrozumiemy cały bezmiar nędzy chłopskiej.

Biedota wsi, szczególnie w kraju o tak znacznym procencie ludności rolniczej pociąga za sobą bezwzględnie zahamowanie rozwoju przemysłu. — Jest rzeczą zrozumiałą, iż przy 15-togroszowych dziennych zarobkach chłop polski nie mógł kupować wyrobów przemysłowych, a przemysł, nie mający zbytu nie może się rozbudowywać. Aby więc ożywić przemysł, trzeba znaleźć nabywców, — trzeba podnieść stopę życiową znacznej części ludności, a podniesienie stopy życiowej zależy w znacznej mierze od rozwoju i rozbudowy rodzimego przemysłu.

Pierwszą więc rzeczą uzdrowienia gospodarczych stosunków odradzającej się Polski było przeprowadzenie reformy rolnej. — To też Rząd Tymczasowy, — gdy tylko pierwsze połacie ziemi polskiej zostały wyzwolone spod okupacji hitlerowskiej, — uchwalił i przeprowadzać począł podział ziemi między bez — i małorolnych. 6-go września 1944 r. rozpoczęto reformę rolną, a 31-go grudnia była ona już na ziemiach odzyskanych ukończona.

W pięciu województwach zachodniej i środkowej Polski rozparcelowano 1.365 majątków o powierzchni 240.000 ha, — na specjalne cele publiczne, dla szkół i instytutów doświadczalnych i hodowlanych pozostawiono w całości lub częściowo około 300 majątków. Za podstawę przyjęto tworzenie lub uzupełnianie karłowatych gospodarstw do 5 ha.

Zrozumiałą jest rzeczą — rozumieli to również twórcy reformy rolnej — iż podział ten nie rozwiązuje jeszcze zupełnie problemu, — ale musiano się liczyć z tymi zasobami, które w tym czasie stały do dyspozycji.

W międzyczasie szły zwycięskie armie dalej na Zachód. Zdobyto Śląsk i Pomorze, — zdobyto linię Odry i Nissy, — te ziemie, które po zakończeniu wojny przyznano Polsce. — Na tych ziemiach zdobyliśmy **pięć milionów hektarów ziemi**, która staje się terenem parcelacji dla pozostałych małorolnych.

Jest rzeczą naturalną, iż wskutek zniszczenia wojennego brak inwentarza, oraz jeśli idzie o ziemie zachodnie, brak kwalifikowanych rolników.

Realizacja reformy rolnej napotykała na trudności, tymbardziej, iż zainteresowana materialnie garstka byłych właścicieli starała się wszelkimi sposobami przeciwdziałać, niszcząc lub wywożąc inwentarz i urządzenia rolnicze.

Masy chłopskie rozumieją jednak, iż właśnie teraz, przy budowie nowej Polski sprawa reformy rolnej musi być raz na zawsze załatwiona.

Podział nadwyżki ziemi nie rozwiązywał naturalnie problemu gospodarki rolnej, gdyby Polska obecna miała pozostać nadal krajem czysto rolniczym i to o zacofanym systemie gospodarczym.

Naskutek jednak przesunięcia naszych granic i zdobycia bogatych terenów przemysłowych, oraz złóż surowcowych na Zachodzie, przemysł polski zajmie niepoślednie miejsce w ogólnej gospodarce narodowej, a synowie chłopscy w dużej mierze znajdą zatrudnienie w fabrykach i kopalniach na Śląsku.

Z drugiej strony dążyć musimy do intensywizacji gospodarki rolnej, oraz częściowego przestawienia uprawy zbożowej na uprawę warzyw, owoców i roślin włóknistych. Wtedy zbudować będzie można silny przemysł przetworów rolniczych.

Osadnictwo Wojskowe

Akcja osadnictwa wojskowego należy obecnie do najważniejszych zagadnień państwowych. W tej dziedzinie została ostatnio skoordynowana praca trzech ministerstw: Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministerstwa Administracji Publicznej. Zostały utworzone wojewódzkie i powiatowe komisje dla akcji osadnictwa wojskowego. Zadaniem pierwszych jest nakreślenie planu osadnictwa na terenie województwa, sposobu realizacji, pomoc w zagospodarowaniu i kontrola nad wykonaniem planu, zadaniem drugich — przeprowadzenie osadnictwa na terenie swoich powiatów wg wspomnianego planu.

Wojskowa działka wynosi 10—15 ha ziemi w zależności od jakości gleby, jest bezpłatna i stanowi własność osadnika. W miastach osadnicy wojskowi mogą otrzymać gospodarstwo podmiejskie, lub warsztat pracy i mieszkanie.

Inspektorat Osadnictwa Wojskowego urzęduje w Poznaniu przy ul. Konopnickiej Nr 6. — Wydział Osadniczy ul. Kochanowskiego 8.

Skierowania na tereny osadnictwa wojskowego wydają i załatwiają wszystkie placówki P.U.R. i P.Z.Z.

Inspektorat Okręgowy Osadnictwa Wojskowego na Zachodnie Pomorze urzęduje w Gołonogu przy P.U.R. ul. Dworcowa.

Inspektorat Okręgowy Osadnictwa Wojskowego na Dolny Śląsk urzęduje w Lignicy przy P.U.R.

Inspektorat Osadnictwa Wojskowego na województwo gdańskie urzęduje w Sopocie przy P.U.R. ul. Kościuszki.

Do osadników wojskowych zaliczani są również jeńcy wojenni powracający z Niemiec

WRACAJĄ POLACY ZE WSCHODU

ROZMOWA Z WICE-MINISTREM WOLSKIM

W ostatnim wywiadzie, udzielonym przedstawicielowi naszego pisma omówił Wice-Minister Wolski szczegółowo repatriację z Zachodu.

Obecnie dzielimy się z czytelnikami wiadomościami o repatriacji ze Wschodu, który to problem Wice-Minister Wolski poruszył na ostatniej konferencji prasowej.

— Ilu Polaków przybyło dotychczas ze Wschodu?

— Do tej chwili przybyło już do Polski z terenów przyłączonych do Związku Radzieckiego ogółem 735 tys. osób, a wraz z nimi (według meldunków do dnia 1 października): ponad 29 tys. koni, przeszło 75 tys. krów, przeszło 20 tys. trzody chlewnej, 25 tys. owiec i kóz i przeszło 26 tys. narzędzi rolniczych, 160 siewników, 4 tys. maszyn rolniczych. Samych produktów przywieźli ze sobą repatrianci blisko 1.800.000 tys. centnarów, w tym ziarna — ok. 1 mil. cetnarów. Cyfry te mogą dostatecznie zilustrować ogrom trudności transportowych, jakie musimy pokonywać w związku z akcją repatriacyjną. Te wielkie ilości nie tylko ludzi, ale także i zwierząt, żywności, wszelkiego rodzaju dobytków muszą być na stacjach granicznych przeładowywane z pociągów szeroko-torowych na wąsko-torowe, co jak można się domyśleć, nie jest sprawą łatwą, zwłaszcza uwzględniając powojenne wyniszczenie taboru i urządzeń stacyjnych.

— Jak wielu Polaków, którzy zgłosili chęć powrotu do kraju, pozostało jeszcze na tamtych terenach do przewiezienia?

— W przybliżeniu oczekuje jeszcze repatriacji drugie tyle, t. j. ponad 700 tys. ludzi, przy czym będą mieli oni ze sobą przynajmniej dwukrotnie więcej, niż ci, którzy dotąd przyjechali, żywego inwentarza i narzędzi rolniczych. Oblicza się, iż samej rogacizny trzeba będzie przewieźć do 100 tys. sztuk. Tłumaczy się to tym, że dotychczasowi repatrianci była to przeważnie ludność miejska, bezrolna, względnie małorolna. Obecne transporty składać się będą przeważnie z zamieszkałych na tamtych terenach zamożniejszych chłopów. W związku ze znaczniejszą ilością inwentarza do przewiezienia wzmagają się automatycznie trudności transportowe i powstaje konieczność powiększenia liczby wagonów i parowozów przeznaczonych do tej akcji.

— Jak przedstawia się sprawa powrotu do kraju Polaków przebywających dotąd w głębi ZSRR?

— Akcja opcyjna powinna była być zakończona do 1-go listopada. Wobec tego, że wielu Polaków nie zdążyło jeszcze przeprowadzić odpowiednich formalności, termin jej został przedłużony do 1-go stycznia 1946 r. Chcę podkreślić jedno ze względu na różne kursujące na ten temat pogłoski: cała akcja opcyjna jest obecnie bardzo uproszczona, przy optowaniu na rzecz Polski żadne dokumenty z kraju nie muszą być sprowadzane, brak odpowiednich polskich dokumentów nie stanowi przeszkody, która by uniemożliwiała powrót.

— Ilu w przybliżeniu Polaków przebywa obecnie w głębi Związku Radzieckiego?

— Wobec niezakończenia dotąd akcji opcyjnej trudno jest jeszcze dokładnie ich ilość określić. W przybliżeniu spodziewać się należy powrotu stamtąd do kraju około 400 tys. osób.

— Kiedy należy oczekiwać rozpoczęcia zorganizowanej repatriacji z tamtych obszarów?

— Pierwsze transporty powinny ruszyć jeszcze w tym roku. W pierwszej kolejce przybywać będą rodziny wojskowe. Mimo trudności transportowych spodziewam się, że ostateczny termin powrotu wszystkich optujących na rzecz Polski Polaków przebywających dotąd w Rosji nie przekroczy połowy czerwca 1946 r. **Wszyscy, którzy będą chcieli wrócić — możność powrotu uzyskają.** W sprawie tej wydane już zostały na terenie Związku Radzieckiego konkretne zarządzenia.

— Sama procedura repatriowania — kończy Wice-Minister Wolski — już w swym założeniu jest trudna i uciążliwa dla przesiedlanych, zwłaszcza w zimie wobec braku odpowiedniego taboru. Rząd czyni jednak wszystko, by repatriantom jaknajbardziej ulżyć w tej ciężkiej procedurze. Państwowy Urząd Repatriacyjny zatrudnia ponad 5.000 pracowników, których zadaniem jest służyć radą i pomocą powracającym do kraju. Mam nadzieję, iż przezwyciężymy wszystkie trudności i że już niedługo wszyscy Polacy, rozsiani po całym świecie znajdą się tam, gdzie być powinni, to jest u siebie, w wolnej Ojczyźnie.

DO KRAJU

Dane Głównej Kwatery UNRRA na terenie Niemiec ujawniają żywiołowy rozwój polskiego ruchu repatriacyjnego. Dane alianckie z początku listopada mówią, że tylko z terenów brytyjskich, amerykańskich i francuskich stref, w ramach oficjalnie wysłanych transportów wyjechało do kraju 247.000 Polaków, z tego w okresie 4.10 do 8.11 repatriowało się 159.859 osób. Przegląd tych danych według stref wykazuje — 24.351 z francuskiej, 75.933 ze strefy amerykańskiej i 53.575 ze strefy brytyjskiej. Cyfry te nie mogą też uwzględnić zjawiska poważnej nieoficjalnej repatriacji rzesz polskich na własną rękę, występującej szczególnie silnie w ubiegłych miesiącach.

A pozatem mamy już przecież na ogół za sobą repatriację Polaków z radzieckiej okupacji w Niemczech.

Tak więc masy Polaków wywiezionych wracają z K.Z.T-ów i oflagów, z katorgiu niemieckich junkrów i bauerów. Wracają wbrew wszelkim przeszkodom, wbrew intrygom wrogów polskich.

Walkę o swą wielkość i siłę wygrywa Polska, bo po jej stronie jest dusza, serce i sumienie każdego jej syna i córki.

HANDEL POLSKIM ŻYWYM TOWAREM

Francuskie organy przeprowadzają rekrutację Polaków na robotę do francuskich kopalń. I tu w roli handlarzy polskimi ludźmi, w roli naganiaczy dla obcych kapitalistów, występuje cały aparat, zasięg wpływów reakcyjnych emigrantów politycznych, obcokrajowców z pod znaku Andersa i Raczkiewicza. Ci panowie chcą, by pot polski wsiąkał i użyźniał każdą obcą glebę, byle nie polską glebę naszych ojców i dziadów. Wysiłki ich są daremne, nasi ludzie chcą pozostać Polakami, chcą żyć i pracować na siebie, na polskiej ziemi, modlić się w polskim kościele i po śmierci spocząć w świętej polskiej ziemi.

Dlatego po trzech tygodniach pracy rekrutacyjnej w całym okręgu Kassel udało się zwerbować aż... 77 kandydatów. Przybyła później specjalna misja z planem rekrutacji Polaków i ich rodzin do wszelkiego rodzaju zajęć. Nowa ta misja zdołała zaciągnąć w ciągu tygodnia do dnia 25.9 następujące ilości ludzi: z obozów:

Mattenberg	37 na 3472	Polaków
Hasenhoehe	20 na 2949	„
Moencheberg	5 na 958	„
Ogółem	62 na 7379	„

Jak się dowiadujemy podobny wynik dała próba zaciągów w strefie brytyjskiej.

ZA POWROTEM

W szeregu obozów przeprowadzone były głosowania w sprawie powrotu do kraju. Głosowania te w warunkach, gdy administracja obozu znajduje się w rękach przeciwników repatriacji, rozporządzającymi wszystkimi atrybutami władzy, włączając policję, żandarmerię, w warunkach gdy ci przeciwnicy repatriacji mogą zadecydować o materialnej pomocy (odzież, paczki) w stosunku do głosujących — nie może rzecz jasna oddać swobodnie wyrażonej woli obozowiczów. Ciekawe, że każdemu z zapytanych mówiono, że może teraz wypowiedzieć się przeciw powrotowi do kraju, a później wyjechać, to też nie mogło nie zwiększyć procentu głosujących przeciwko powrotowi.

Ale nawet w tych warunkach według danych władz alianckich w okręgu Karlsruhe na 6801 zapytanych 4386 oświadczyło się za natychmiastowym powrotem do kraju, a pod władzą francuską na 12705 zapytanych 9442 czyli 74 proc. wypowiedziało się za repatriacją.

Goście zagraniczni w Polsce

W Polsce przebywa od szeregu dni jeden z najsłynniejszych dziennikarzy amerykańskich Larry Allen.

Amerykanin zwiedził Polskę wzdłuż i wszerz.

W rozmowie z dziennikarzami polskimi Larry Allen wyraził swe uznanie dla nowej Polski, zaimponował mu zbiorowy wysiłek robotnika i nteligenta, odradzające się życie na każdej placówce. Warszawa wywarła nań szczególne wrażenie. „To wspaniałe miasto — mówi — wspaniałe patosem swych zniszczeń, wspaniałe olbrzymim wysiłkiem swych mieszkańców, wspaniałe swą pracą dla odbudowy.

SZEF DLA SPRAW SANITARNYCH UNRRA, DR. W. A. SAWYER PRZYJECHAŁ DO POLSKI

Dr. Sawyer przybył do Polski celem porozumienia się z Polskimi czynnikami sanitarnymi co do pracy Misji UNRRA w Polsce, teraz i na przyszłość. Dr. Sawyer odbędzie podróż po Polsce i wygłosi szereg odczytów o postępach wiedzy medycznej na Zachodzie. W czasie tej podróży dr. Sawyer zapozna się z warunkami sanitarnymi oraz zbada kwestię dostaw środków leczniczych.

DZIENNIKARZE ZAGRANICZNI U PREMIERA

Prezes Rady Ministrów ob. Osóbka - Morawski przyjął grupę dziennikarzy angielskich i amerykańskich. Przedstawiciele prasy żywo intresowali się problemami życia politycznego Polski, kwestią repatriacji, bezpieczeństwa, dostaw UNRRA i t. p.

Min. Bevin o Polsce

„Polska odbudowuje się jako państwo niepodległe w oparciu o przyjaźń ze Związkiem Radzieckim. Powraca ona zwolna do normalnych warunków po straszliwych skutkach wojny. Musimy pamiętać, ile strat ponieśli Polacy i ile cierpień przypado m w udziale. Olbrzymie armie przeszły przez ich kraj. Wymordowano miliony ludzi. Zginęli najlepsi synowie narodu i wielu dzielnych przywódców. W tych warunkach zmiana na lepsze nie może nastąpić zbyt szybko, lecz musimy zdać sobie sprawę, że nigdzie na świecie wszystko nie jest całkowicie zadawalające — nawet u nas. Gdybyśmy przecierpieli tyle, co Polacy, nie wiem, czy zdołalibyśmy wykazać tyle prężności w pracy nad odbudową, ile oni wykazują".

PARLAMENT PRACY POLSKIEJ

Jedną z wielkich zdobyczy ludzkości, która przeżyła wojnę, jest międzynarodowy ruch związków zawodowych.

Min. Spraw Zagr. W. Brytanii BEVIN

Pierwszy Ogólnopolski Kongres Związków Zawodowych stał się wspaniałą manifestacją polskiego świata pracy, dzięki któremu Polska — kraj najbardziej zniszczony dźwiga się z ruin, tworzy nowe życie na zasadach demokratycznych.

Wartość Zw. Zaw. i ich znaczenie ocenia dziś każdy obywatel Odrodzonej Polski. Ocenia je Rząd.

W otwarciu Zjazdu wzięli udział najwyżsi przedstawiciele RP. z Prezydentem KRN Bierutem, premierem Osóbką - Morawskim i marszałkiem Rolą Żymierskim na czele. Obecni byli delegaci stronnictw politycznych. W przemówieniu inauguracyjnym Prezydent Bierut powiedział:

„Trudności gospodarcze są dziś niepomiernie głębsze i bardziej zawiłe niż przed dwudziestu siedmiu laty, a mimo to klasa robotnicza i wszystkie twórcze warstwy naszego narodu zabrały się do pracy i w sposób bardziej zdecydowany i pewny niż wówczas. Sojusz robotników, chłopów i inteligencji pracującej zabezpieczył już dziś pomyślne rozwiązanie najbardziej palących zadań i problemów, które stanęły przed narodem polskim na samym wstępie jego odrodzonego bytu". Jedno można śmiało powiedzieć: nie ma takich trudności, których by nie zdołał przezwyciężyć naród zjednoczony, świadomy swych celów i kroczący po właściwej drodze rozwoju".

Premier Osóbka-Morawski oświadczył, że wyjątkowo ciężkie warunki rządzenia przypadły Polsce w obecnym, przełomowym okresie. Między innymi: braki w naszym transporcie, wyniszczenie pogłowia bydła, koni dewastacja większości zakładów przemysłowych, wielkie trudności i olbrzymi wysiłek przy repatriacji i zaludnieniu ziem zachodnich. Obok jednak tych trudności, które wzajemnie się zazębiają mamy wiele poważnych osiągnięć jak wych granic na Nisie, Odrze i Bałtyku. przeprowadzenie reformy rolnej, upaństwowienie i uspołecznienie banków, kopalń, wielkiego przemysłu, rozwój spółdzielczości, odbudowa wojska.

„Chciałbym podkreślić — powiedział Premier, że obserwatorzy zagraniczni twierdzą, że nie gorzej, a nawet lepiej od innych krajów rozwija się nasze życie gospodarcze, pomimo iż mieliśmy zniszczenie największe, a pomoc bynajmniej nie największą".

Marsz. Rola - Żymierski, podkreślił łączność żołnierza polskiego ze światem pracy.

„Wy przy warsztatach pracy — mówi marsz. Żymierski — w trudnych warunkach powojennych budujecie szczęśliwą przyszłość naszego narodu — my z bronią w ręku stoimy na straży granic, na straży ładu wewnętrznego, na straży Waszej spokojnej pracy i Waszych zdobyczy demokratycznych".

„Żołnierz polski, który przelewał krew na obczyźnie za wolność Swej Ojczyzny i wróci do kraju i stanie do jednego z nami szeregu".

Przewódcy Rządu i ich przemówienia witane były przez zebranych z szalonym entuzjazmem, świat pracy wie bowiem, że tylko Rząd Jedności Narodowej poprowadzić może Państwo ku lepszej przyszłości, w Nim pokłada swe nadzieje i popierać będzie wszystkie Jego poczynania. Masy robotnicze nie miały dotąd rządu bliższego sobie.

Z ramienia Rządu przemawiali jeszcze Min. Stańczyk i Minc podkreślając rolę Związków Zawodowych w odbudowie kraju i podniesieniu dobrobytu mas pracowniczych.

W imieniu Polskiej Partii Robotniczej witał Kongres wicepremier Gomółka — w imieniu PPS — ob. Cyrankiewicz — w imieniu Stronnictwa Demokratycznego wiceminister Chajn, — w imieniu Partii Pracy Kazimierz Popiel.

Z ramienia delegacyj zagranicznych przemawiali: Leon Krzyck (U S A.) przedstawiciel 6-milj. organizacji pracowników amerykańskich (C. I. O.), — Gaston Monmousseau w imieniu francuskiego ruchu zawodowego.

Poza tym przemawiali delegaci ZSRR, Rumunii, Węgier, Czechosłowacji, Szkocji i Bułgarii.

W imieniu Zw. Zaw. Marynarzy w Anglii przemawiał Kołodziej, który w imieniu marynarzy polskich pracujących na wszystkich statkach i morzach świata oświadczył, iż pomimo ciągłych intryg i fałszywej propagandy b. rządu londyńskiego i całej kliki reakcjonistów — wszyscy marynarze polscy w Anglii pragną wrócić do Kraju, by służyć i pracować w Polsce i dla Polski.

Następnie przystąpiono do części referatowej, obrad i uchwał.

Pierwszym referatem na temat „Sytuacja gospodarcza i polityczna, a zadania ruchu zawodowego w Polsce" wygłosił sekretarz generalny Komisji Centralnej Zw. Zaw. Ob Witaszewski. W referacie swym Ob. Witaszewski stwierdza, że ruch zawodowy w odrodzonej Polsce wkroczył na nowe i właściwe tory.

Ze smutnych doświadczeń z przed 39 r. wyciągnięto słuszne wniosek, dziś ruchu zawodowego w Polsce nie rozbije nikt Zw. Zaw. bowiem nie tworzą dziś po szczególnych mniejszych czy większych oderwanych grup, tworzą jeden mocny blok świata pracy i stoją twardo na straży interesów polskiego robotnika, tworząd zwarty front w odbudowie kraju.

Omawiając następnie dorobek rocznej pracy jednolity Zw. Zaw. sekretarz generalny Komisji Centralnej stwierdził, iż należy znacjonalizować wszystko to, co w obecnej chwili kierowane jest przez państwo, i to co zostało odbudowane kosztem i wysiłkiem klasy pracującej. Mówiąc dalej o walce ze spekulacją podkreślił, że jedną z najważniejszych form w tej walce jest niewątpliwie spółdzielczość, popierana całkowicie przez Zw. Zaw.

Przystępując do zagadnień ziem zachodnich Ob. Witaszewski omawia szeroko metody wrogiej propagandy, polskiej reakcji emigracyjnej i niektórych politycznych czynników zagranicznych. Nic nie wstrzyma nas od zagospodarowania tych ziemi i całkowitego scalenia z macierzą. „Z tą samą siłą będziemy bronić naszych praw do ziem zachodnich jak broniliśmy swej wolności".

Przechodząc do zasadniczych spraw Kongresu Ob. Witaszewski podkreśla sprawę niezależności Zw. Zaw. Jednym z dążeń Zw. Zaw. będzie dążenie do najściślejszej współpracy z partiami robotniczymi, wytyczenie wspólnej drogi na przyszłość. Członków ruchu zawodowego nie ocenia się pod względem zapatrywań politycznych, lecz miernikiem wartości poszczególnego członka jest jego wkład we wspólnej pracy. Zw. Zaw. posiadające w tej chwili ponad milion członków mają przed sobą jeszcze wiele do zrobienia. Pozostaje do omówienia sprawa bezpieczeństwa i higieny pracy, norm wyżywieniowych i przydziałów, sprawa rozszerzenia pracy Kulturalno-Oświatowej wśród pracujących. Jednym z najważniejszych problemów pozostających do omówienia to Ubezpieczenia Społeczne. Rozważana jest kwestia przejęcia Ubezpieczalni Społecznej przez Zw. Zaw. Dalej sprawy urlopów i t. p.

Rząd obecny idzie jaknajdalej na rękę robotnikom. Zw. Zaw. muszą jednak dopomóc w jego zamierzeniach przez opracowanie wewnętrznych programów dążących do polepszenia bytu i poziomu kulturalnego robotnika.

W dalszych obradach omawiany był dorobek kulturalny Zw. Zaw. Do tej pory zorganizowanych zostało 2170 świetlic, 82 kluby fabryczne, 30 domów kultury, 153 kluby sportowe i 522 biblioteki.

W dyskusji zabierali głos Ob. Kieszczyński — przewodniczący Zw. Metalowców, Ob. Dróżdż, prezes Zw. Włókienniczego, Rutkowski — delegat ze Zw. Nauczycielstwa Polskiego, Krajewski — ze Zw. Samorządowych i wiele innych.

K dyskusji poruszona była sprawa nauczycielstwa i szkolnictwa. W jednym z reefratów, który wygłosił Ob. Passini — domagano się 30-godz. tygodnia pracy dla młodzieży pracującej, w tym celu, by młodzież ta mogła poświęcić po za pracą jak najwięcej czasu na dodatkowe kształcenie się i studia.

Należy przy tym znieść zasadę niższych wynagrodzeń młodzieży. Młodzież musi się czuć na równych prawach ze starszymi w chwili gdy spełnia te same obowiązki.

Rezultatem czterodniowych obrad 1-go Ogólnopolskiego Kongresu Zw. Zaw. były następujące postanowienia:

1. Unormowanie płac w ten sposób, by zapewniły one ludziom pracującym w przejściowym okresie minimum egzystencji.

2. Sprawiedliwy rozdział żywności i materiałów, oraz zaopatrzenia pracownika w węgiel.

3. Wprowadzenie kontroli nad działalnością funduszu aprowizacyjnego.

4. Zapewnienie należytego bezpieczeństwa pracy.

5. Zmiany ustawy o urlopach t. z. przedłużenie urlopów wypoczynkowych.

6. Kontrola nad zakwaterowaniem robotnika.

7. Rozszerzenie akcji wczasów, przydzielenie dalszych domów wypoczynkowych, rozszerzenie sieci sanatoriów i stacji klimatycznych.

8. Przekształcenie Ubezpieczalni Społecznej na instytucję podlegającą Zarządowi Zw. Zawodowych.

Tych reform żądają Zw. Zaw. Żądają i czuwać będą nad tym, by zostały one przeprowadzone w jaknajkrótszym czasie. Zbiorowa wola ludu pracującego i poparcie rządu są gwarancją, że postanowienia Kongresu zostaną zrealizowane w całej rozciągłości.

D. P.

Liczmy na własne siły

Niedawno wrócił do kraju z Wielkiej Brytanii **ks. prałat Zygmunt Kaczyński,** sprawujący na uchodźstwie kolejno urzędy: Dziekana Wojsk Polskich, wice-ministra Informacji, członka Rady Narodowej, a w końcu ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w rządzie Arciszewskiego.

W „Tygodniku Katolickim" zamieszcza ks. prałat Kaczyński szereg artykułów na tematy, obchodzące dziś każdego Polaka. W pierwszym artykule pisze ks. Kaczyński m. in.:

Okres sześciu lat, jaki przeżyliśmy, był okresem nie tylko wojny, ale stał się również okresem głębokich przemian w stosunkach międzynarodowych, gospodarczych, społecznych. Na Zachodzie nie wstydzą się dziś mówić i pisać, że weszliśmy w okres wielkiej rewolucji, której zasięg obalił granice państw, a nawet kontynentów. Proces ten trwa i będzie trwał jeszcze dość długo, dopóki z powojennego chaosu nie wyłoni się świat nowy i nie nastąpi stabilizacja stosunków i urządzeń. Myśleć i marzyć o powrocie do przeszłości to znaczy poddać się zwodniczym iluzjom i wykreślić się dobrowolnie z liczby tych, którzy rozpoczęli budowę gmachu nowej przyszłości.

Szczególne zadania piętrzą się dziś przed Polską, która poniosła stosunkowo najcięższe straty w tej wojnie. Już na wstępie pragnę podkreślić, że Ojczyzny nikt nam nie odbuduje, jeżeli jej nie odbudujemy sami. Alianci mogą nam tylko dopomóc, ale nas nie będą wyręczać w pracy. I tylko wtedy będą nam pomagać, jeżeli sami będziemy rzetelnie pracować. Piszę to z całą świadomością i otwartością, jako człowiek, który wrócił świeżo z zagranicy i jako jeden z Polaków, który przeżył niejedno bolesne rozczarowanie zbliska. **Liczmy zatem przede wszystkim na siebie i na własne siły.**

Odbudowywać państwo musimy od podstaw, jak po spaleniu się domu. Zrozumiały jest ból i żal za wszystkim, cośmy posiadali i cośmy utracili w tym pożarze na światową skalę. Ale byłby to brak rozumu politycznego i instynktu samozachowawczego, gdybyśmy tylko biadali i załamywali ręce i wyczekiwali, aż ktoś nam nasz dom z przeszłości wyczaruje i odda w naszę ręce.

Stosunek wychodźstwa naszego w W. Brytanii do Z. S. R. R. jest ten sam, co i kraju. Ogół polski — za wyjątkiem grupy niedobitków sanacyjnych — pragnie, aby w pełni niepodległa i demokratyczna Polska zachowała najlepsze stosunki sąsiedzkie z naszym aliantem wschodnim. Rosja podobnież jak i my przelała morze krwi w tej wojnie, bogate połacie jej kraju zostały zniszczone przez Niemców. I to po raz już drugi w okresie ostatniego ćwierćwiecza. Jeszcze dziś, po zadanej klęsce „dobrzy Niemcy" przechwalają się na Zachodzie, że w razie konfliktu gotowi są wystawić 200 dywizji. Najlepiej więc zrozumiały interes i bezpieczeństwo obu narodów nakazują zapomnieć o przeszłości i na trwałych podstawach pokoju i przyjaźni oprzeć wzajemne stosunki, oczywiście jako „wolni z wolnymi", z poszanowaniem suwerenności i odrębności ustrojów obu państw, jak to niejednokrotnie w swych wypowiedziach podkreślał również generalissimus Stalin.

WYŻYWIENIE, ODZIEŻ I ZAPOMOGI DLA REPATRIANTÓW

Ministerstwo Pracy poleciło wszystkim Wydziałom Opieki Społecznej na terenie całego kraju udzielać repatriantom po przybyciu ich na miejsce stałego osiedlenia — jak najdalej idącej pomocy w dziedzinie wyżywienia, odzieży i zapomóg pieniężnych. Celem usprawnienia tej akcji Departament Op. Społecznej przystąpił do koordynowania działalności wszystkich instytucji opieki dobrowolnej, wyznaczając każdej z nich określony zakres pracy, celem uniknięcia wielotorowości.

WYPRÓBOWANE METODY

Wychodzące w Londynie „Dziennik Żołnierza” i „Polska Walcząca”, prasa tych, którym dawno już nawet rząd angielski odebrał debit polityczny, ale którzy za wszelką cenę starają się utrzymać wokół siebie jeszcze przynajmniej małą grupę, bo szeregi ich coraz bardziej rzedną — zamieściły ostatnio nowe „sensacje”. Polacy na obczyźnie, przekonawszy się o kłamstwach i oszczerstwach opuszczają gościnne progi wojskowych obozów i wracają do kraju. Panowie ci, którym mgła londyńska zaćmiła nieco umysł, poprzez mgłę tę widzą okropności, którym człowiek, jeśli ma dobrze w głowie nie da wiary. Gdyby szanownym redaktorom tych buńczucznych pism wpadło tak do głowy czerpać swe wiadomości z pierwszej ręki, choćby ze sprawozdań wybitnych żurnalistów angielskich i amerykańskich, którzy byli lub są jeszcze w Polsce (J. D. Mack i Larry Allen), może zrozumieliby wreszcie, że cała ich dotychczasowa działalność była stekiem bzdur i kłamstw i celowego szerzenia paniki. Cała działalność ich, która sprowadzić się daje do jednego mianownika: plugawienie własnej ojczyzny.

Panowie ci zdaje się jednak dochodzą do przekonania, że zwykłe ich kłamstwa nie popłacają już u mas polskich na emigracji, bo wreszcie nawiązany został kontakt z krajem. Żołnierze polscy w Anglii coraz głośniej domagają się powrotu do kraju i nie chcą więcej słuchać swych fałszywych doradców.

I to najwięcej gniewa tych panów i dlatego chwytają się starej i wypróbowanej metody Goebbelsów, Hitlerów i innych Rosenbergów i kto im jest niewygodny tego mianują odrazu Żydem albo przynajmniej adeptują mu matkę żydowską.

Przecież propaganda niemiecka w swoim czasie wszystkie poczynania Roosevelta, tak przykre i bolesne dla Niemców, tłumaczyła tylko tym, że Roosevelt, a przynajmniej żona jego wywodzą się w prostej linii od Żydów.

Gdy do „sfer londyńskich” doszła wiadomość, iż przyjeżdża polska misja wojskowa dla przyjęcia dowództwa nad armią polską i przygotowania repatriacji, starano się na poczekaniu znaleźć środki zaradcze i nie mogąc znaleźć nic mądrzejszego, sięgnięto do almanachu Goebbelsa i... ogłoszono oficjalnie w cytowanych już wyżej czasopismach, iż generał Modelski jest „notorycznie znanym we wojsku”, a pułkownik Grosz, którego osoba jest dla nich „osłonięta nieprzeniknioną tajemnicą” jest napewno Żydem.

To są argumety.

Jak rozumieć „notorycznie znany” a jak „nieprzeniknioną tajemnicę”? Interpretacji logicznej trudno doszukać się, bo logikę ci panowie już dawno nabok odłożyli, ale wymagać możnaby, aby w piśmie, pisanym w języku polskim pisać zrozumiale dla Polaków, a nie otaczać się „nieprzeniknioną tajemnicą”, którą rozumieją chyba tylko zagraniczni magowie.

W każdym jednak razie musiała nasza misja mimo wszystko, mimo tych „notorycznych” i „nieprzeniknionych” zagadek spełnić należycie swe zadanie, gdyż już w parę dni później „Polska Walcząca” donosi iż „duża część kolegów wojskowych opuszcza nasze szeregi, by udać się do Polski”.

I muszą oni przyznać, że u tych, którzy zdecydowali się na powrót zwyciężyła tęsknota za krajem, że uwierzyli, iż w Polsce żyje tyle milionów i dobrze im jest, więc tam jest i ich miejsce. Przyznają, że „zmęczyło ich obce otoczenie, szarpanina w duszach, osamotnienie i zupełny brak zrozumienia u otoczenia”.

Z łezką w oku żegnają tych swych kolegów, bo czują, że ci dążą ku lepszej przyszłości, ku przyszłości człowieka wolnego na własnej, wolnej ziemi.

Tylko gadzinowcom, plugawiącym własny kraj zgotowany musi być los na obczyźnie, wśród obcych i obcego otoczenia.

SKANDALE W MURNAU

W obozie w Murnau rządzi gen. Ankowicz.

12.10 na prośbę delegacji starszych oficerów, odwiedził obóz mjr. Łazarski z Misji Repatriacyjnej w Monachium. Gen. Ankowicz, nie dopuścił mjr. Łazarskiego na teren obozu, mówiąc, że w obozie niema żadnego oficera, który chciałby jechać do kraju. Sam widok majora, zdaniem p. Ankowicza jest propagandą za powrotem do kraju, na co on zgodzić się nie może. P. Ankowicz czuje się na terenie obozu widocznie w roli wszechwładnego właściciela folwarku.

Przytaczamy z kolei bez żadnych poprawek list oficerów obozu w Murnau w sprawie ich repatriacji:

My, niżej podpisani stwierdzamy co następuje: będąc w obozie Polskich Oficerów w Murnau, jako byli jeńcy wojenni, nie mogliśmy z przyczyn od nas niezależnych wyjechać do Polski z pierwszym transportem w dniu 24.8 b. r., w takiej samej sytuacji znalazło się wielu oficerów i szeregowych.

Pomimo długotrwałych zabiegów o zorganizowanie nowego transportu nie uzyskaliśmy pozytywnych rezultatów, wobec czego zaczęliśmy sporządzać listę pragnących natychmiast wrócić do Polski, spowodowało to, że w dniu 6.X b. r. dowództwo obozu otworzyło jednodniowe zapisy na listę repatriacyjną.

Od wymienionego momentu upłynęło przeszło miesiąc, a zainteresowani nie otrzymali dotychczas konkretnych wyjaśnień, dotyczących terminu wyjazdu. Na kilkakrotne nasze interwencje Dowództwo Obozu w Murnau oświadczyło, że lista imienna repatriantów została przekazana do 20 korp. U. S. A.

Interwencje naszego oficera łącznikowego przy 20 korp. nie dały nam ścisłego terminu, a tylko oświadczenie, że transport z Murnau będzie dołączony do wyjeżdżających z obozu w Laufen i jest przewidziany jako czwarty z kolei, po trzech transportach węgierskich.

Tego rodzaju wyjaśnienie nie mogło nas zadowolnić (oświadczenie to nastąpiło przed dwoma tygodniami), wobec czego interweniowaliśmy kilkakotnie w 3 Armii U. S. A. za pośrednictwem szefa oficerów łącznikowych mjr. Hempla. Podczas ostatniej interwencji w dniu 2.XI b. r. naszego przedstawiciela płk. również wyjeżdżającego do Polski, mjr. Hempel oświadczył, że sprawa ta go nie interesuje i zajmować się nią nie będzie. Po takiej odpowiedzi nasz przedstawiciel udał się do dowództwa 3 Armii U. S. A., gdzie oświadczono mu, że repatriacją z terenu Murnau zajmuje się jedynie 20 korp., a ustalanie terminów wyjazdów repatriantów wyznacza Dowództwo Sił Zbrojnych U. S. A. we Frankfurcie. W związku z brakiem ścisłego wyznaczenia terminu repatriacji z obozu wojskowego w Murnau, wyłoniono delegacje w osobach niżej podpisanych, delegacja ta otrzymała z dowództwa obozu służbowy rozkaz wyjazdu i przybyła do Frankfurtu w celu ostatecznej interwencji u odnośnych czynników.

W myśl ustalonych przepisów natychmiast po przyjeździe udaliśmy się do najstarszego polskiego oficera łącznikowego, w celu uzyskania kwatery, gdzie mjr. Bielicki został przyjęty przez ppłk. Wojtczaka, który po poznaniu się z celem naszego przyjazdu oświadczył: „Dziwię się, że dowódca obozu w Murnau zgodził się na przyjazd do Frankfurtu Panów i stwierdzam, że jedynie miarodajnym czynnikiem w sprawach repatriacji jest mjr. Hempel w Monachium, o czym dowódca obozu powinien wiedzieć, wszelka interwencja we Frankfurcie jest bezcelowa i powinniście Panowie najbliższym pociągiem wrócić do Murnau”.

Ppłk. Wojtczak odmówił przydzielenia kwatery, notując sobie nazwiska niżej podpisanych.

Opisując powyższe nasze wysiłki, zmierzające do przyśpieszenia wyjazdu do kraju, załączamy przy niniejszym listę imienną repatriantów i prosimy Polską Misję Repatriacyjną we Frankfurcie o natychmiastowe poczynienie odpowiednich kroków, aby transport z Murnau odszedł w ciągu najbliższych dni, gdyż zbliżający się okres zimy może uniemożliwić całkowicie wyjazd do kraju, co byłoby wielką krzywdą dla tych, którzy wyrazili chęć natychmiastowego powrotu, przez wciągnięcie się na listę jeszcze w dniu 6.X b. r.

Mjr. B. Bielicki. Kpt. K. Konad.
Por. H. Leman.

Sprawa ta rzuca światło na praktyki oficerów, związanych z b. rządem londyńskim, który w osobie płk. Wojtczaka i mjr. Hempla wykazali swój wrogi stosunek do spraw repatriacji.

Najbardziej ciekawym jest fakt, że mjr. Hempel zawiadomił odnośne władze amerykańskie, że na podległym mu terenie niema chętnych do wyjazdu.

Podajemy te fakty bez komentarzy.

Grupa B. Piaseckiego uaktywnia się

Grupa byłego O.N.R-u której przywódcą jest Bolesław Piasecki zerwała z pasywnym dotychczas stanowiskiem i uaktywnia swą pracę. Naturalnie nie pracę wedle przedwojennego programu tej grupy.

Oto co piszą w swym piśmie „Dziś i jutro”:

Powszechnie wiadomą jest rzeczą, że część zespołu naszej redakcji wywodzi się swym rodowodem organizacyjnym z rozwiązanego po klęsce wrześniowej, O.N.R-u. Powszechna jest także ocena O.N.R-u jako organizacji faszystowskiej, która była wyrazicielką totalizmu na terenie Polski. Powstaje zatem zrozumiałe zapytanie dlaczego ludzie ci zabierają głos w czasach ogólnej demokratyzacji społeczeństw.

Trudno będzie zadowolić większość pytających odpowiedzią. Jedni bowiem chcieliby widzieć w następnych zdaniach jakieś samobiczowanie moralne, inni i tak w nic nie uwierzą, co napiszemy, widząc w tym przejaw gry taktycznej. Nie będziemy się liczyć ani z jednymi ani z drugimi — odpowiemy poprostu.

Wierzyliśmy w potęgę narodu, ujętego z góry w jedną powszechną organizację. Nie uznawaliśmy wyborów i negowaliśmy ich sens. Byliśmy wyraźnymi zwolennikami monopartii.

Obecnie jesteśmy przeciwnikami monopartii i wszystkich pokrewnych im systemów.

Dlaczego? — Bo przeżyliśmy prawdę, że ostateczny i jedyny sens każdego ustroju politycznego polega na tworzeniu warunków do jak najpełniejszego rozwoju osobowości obywatela.

Dlaczego? — Bo wiemy, że warunkiem pełnego rozwoju osobowości obywatelskiej jest danie możności wyboru między dobrem i złem bez żadnego mechanicznego nacisku.

Uznaliśmy tę możność wyboru nie tylko dla siebie ale i dla innych. Stąd demokratyzacja jest dla nas zadaniem.

Powstaje pytanie, jakimi drogami doszliśmy do tych rewizji naszych poglądów?

Zrozumieć to łatwo — trzeba się tylko przenieść myślą i być z nami w naszej dwuletniej, krwawej partyzantce, w naszych akcjach bojowych, w entuzjastycznym, choć świadomym beznadziejności położenia, bohaterstwie naszego oddziału w czasie powstania w Warszawie.

Nie w politycznych dyskusjach konspiracyjnych, ale w bojowej akcji przeciw wrogowi, doszliśmy do krystalizacji naszego rozumienia tych wartości demokracji, jaką stanowią wolność wyboru, poszanowanie cudzych przekonań i narodowości. Sens przemian bowiem polega na najgłębszych przeżyciach osobistych, które dopiero skonfrontowane z rzeczywistością rzucają prawdziwe światło na ocenę przeszłości i na rolę własnego wkładu w przyszłość.

Powrót wicepr. Mikołajczyka i min. Rzymowskiego

Po przeszło miesięcznym pobycie w Kanadzie przybył do Warszawy wicepremier Stanisław Mikołajczyk, który brał udział w Międzynarodowej Konferencji dla spraw wyżywienia i rolnictwa.

Jednocześnie powrócili z Londynu gen. Modelski i płk. Grosz, którzy omówili w Londynie całokształt prac związanych z powrotem Armii Polskiej z Zachodu.

W tym samym czasie drogą przez Berlin przyjechał do Warszawy Minister Spr. Zagr. Rzymowski. Minister Rzymowski bawił w St. Zjedn. Amer. Półn. gdzie podpisał w imieniu Rządu Jedn. Nar. Kartę Narodów Zjednoczonych i odbył szereg konferencji z przedstawicielami świata politycznego U. S. A. W drodze powrotnej Minister Rzymowski odwiedził angielskiego Ministra Spraw Zagr. Bevina, z którym omówił szereg aktualnych zagadnień na tematy polityczne oraz sprawy Polaków na zachodzie.

Wyższe Zakłady Naukowe w Odrodzonej Polsce

Już rok temu, gdy wyzwolone były z pod okupacji hitlerowskiej tylko ziemie na wschód od Wisły, w Lublinie powstały polskie wyższe zakłady naukowe. Pierwszy otworzył swoje podwoje stary Katolicki Uniwersytet Lubelski: (KUL), uzyskując swoje stare gmachy, skąd wygnali go Niemcy.

W przeludnionym Lublinie czasów Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, w warunkach braku pomieszczeń koniecznych dla założenia i funkcjonowania placówki naukowej. powstał tu Uniwersytet im. M. Curie-Skłodowskiej, na czele którego stanął, jako rektor, znany naukowiec polski prof. Raabe.

Uniwersytet miał sale wykładowe, kliniki i laboratoria rozrzucone po całym dość rozległym mieście.

Gdy pod koniec stycznia 1945 roku zagrzmiały nad Wisłą armaty, gdy drgnęła, załamała się linia obrony niemieckiej, a żołnierz polski razem z oddziałami Czerwonej Armii uwalniał coraz to nowe połacie naszej ziemi ojczystej — wszędzie powstawały obok urzędów i organizacji polskich — polskie szkoły. Zaczęło się też organizować szkolnictwo wyższe.

Wszyscy wiemy o tym, jak ciężkie straty poniosło społeczeństwo polskie. szczególnie jeśli chodzi o świat naukowców i uczonych. Nie są to straty, które się da odrazu odrobić. To też tem ważniejsze, choć nastręczające znaczne trudności, są sprawy organizacji placówek naukowych.

W okresie sześcioletniej okupacji powstały w Polsce w nauczaniu młodzieży szerokie luki. Wiedzę zdobywano w warunkach wyjątkowo trudnych — dzięki tajnemu nauczaniu i samouctwie. Dlatego też częstokroć młodzież nie posiada obecnie formalnych uprawnień do rozpoczęcia studiów wyższych.

Uwzględniając to wszystko Ministerstwo Oświaty powołało poprzez kuratoria szkolne komisje weryfikacyjno - kwalifikacyjne. Komisje te mają na celu, na podstawie przedłożonych przez kandydatów dowodów lub poprzez system egzaminów wydawać zaświadczenia, uprawniające do przyjęcia na pierwszy lub wstępny rok studiów w uczelniach wyższych. Wstępny czyli tak zwany zerowy rok studiów przewidziany jest dla młodzieży, dla której konieczny jest okres nauki przygotowawczej przed rozpoczęciem studiów wyższych.

Wyższe zakłady naukowe w Polsce, które rozpoczęły normalną naukę w bieżącym roku akademickim można podzielić na trzy grupy:

1. Państwowe Wyższe Szkoły typu akademickiego z pełnymi prawami nadawania wszystkich tytułów naukowych, aż do habilitacji włącznie.

2. Państwowe Szkoły Wyższe typu nieakademickiego, z prawem nadawania pierwszego tytułu naukowego—inżyniera lub magistra. Szkoły te mają nastawienie praktyczno-zawodowe.

3. Prywatne Zakłady Wyższe różnych typów.

I. Do szkół pierwszego typu należą:

1. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie z wydziałami: prawnym, medycznym, teologicznym, filozoficznym i rolniczym.

2. Uniwersytet Łódzki w Łodzi z wydziałami: prawno - ekonomicznym, matematyczno - przyrodniczym, humanistycznym, medycznym, stomatologicznym.

3. Uniwersytet Poznański z wydziałami: prawno - ekonomicznym, medycznym, humanistycznym, matematycznym, rolniczo-leśnym.

4. Uniwersytet Warszawski z wydziałami: medycznym, farmaceutycznym, prawnym, humanistycznym, matematyczno-przyrodniczym.

5. Uniwersytet im. Kopernika w Toruniu z wydziałami: matematyczno-przyrodniczym i humanistycznym. W projekcie: prawny i sztuk pięknych.

6. Uniwersytet im. Curie - Skłodowskiej w Lublinie z wydziałami: medycznym, weterynaryjnym, farmaceutycznym, przyrodniczym i rolnym.

7. Uniwersytet Wrocławski w stadium organizacji.

8. Politechnika Warszawska w Warszawie z wydziałami: inżynierii lądowej, geodezji, architektury. W Lublinie czasowo mieszczą się wydziały: inżynierii i architektury.

9. Politechnika Śląska w Katowicach z wydziałami: mechanicznym, elektrycznym, hutniczym, inżynieryjnym i budowlanym.

10. Politechnika Łódzka wydziały: mechaniczny, elektryczny i chemiczny.

11. Politechnika Gdańska z wydziałami: inżynierii lądowej, mechaniczno - elektrycznym, budownictwa okrętowego, chemicznym, architektury.

12. Politechnika Wrocławska — w stadium organizacji.

13. Akademia Medyczna w Gdańsku wydziały: lekarski, farmaceutyczny, stromatologiczny.

14. Akademia Górnicza w Krakowie, wydziały: górniczy, hutniczy, architektury, inżynierii lądowej.

15. S. G. G. W. w Warszawie, wydziały: leśny, rolny, ogrodniczy.

II. Do szkół drugiego typu należą:

1. Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwanda, wydziały: budowy maszyn, elektryczny.

2. Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu.

3. Wyższa Szkoła Dziennikarska w Warszawie.

4. Wyższe Studia Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach.

5. Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie.

6. Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi, z wydziałami: rolnym, przemysłu rolnego i budownictwa wiejskiego, społecznym.

III. Wreszcie do szkół 3-go typu należą:

1. Katolicki Uniwersytet w Lublinie, z wydziałami: teologicznym, prawa kanonicznego, filozofii chrześcijańskiej, prawa świeckiego, humanistycznym.

2. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

3. Akademia Handlowa w Miechowie.

4. Akademia Handlowa w Poznaniu.

5. Akademia Nauk Politycznych w Warszawie, z wydziałami: finansowo - ekonomicznym, konsularno-dyplomatycznym, administracyjnym, społecznym.

Rzeczą wielkiej wagi w szkolnictwie wyższym jest stworzenie dla studiującej młodzieży odpowiednich warunków, gdyż samo otwarcie wyższej uczelni. a nawet bezpłatna nauka nie rozwiązują jeszcze zagadnienia. Pomoc państwowa dla młodzieży na tym odcinku jest wielka. Przy zakładach naukowych istnieją internaty dla studentów, stołówki. Wydzielone są fundusze na stypendia dla żądnej nauki i zdolnej młodzieży rozdziałem tych stypendiów kierują akademickie organizacje młodzieżowe.

Wszystkie te przedsięwzięcia umożliwiają dostęp do wyższych uczelni szerokim rzeszom młodzieży polskiej, w tym synów i córek robotników i chłopów, którzy stanowią znaczny odsetek wśród kształcącej się obecnie polskiej młodzieży akademickiej.

Częściowo wznowioną już przedwojenną działalność kół naukowych. Tak np. na Uniwersytecie Warszawskim powstało już koło medyków, farmaceutów, fizyków i anglistów.

Zorganizowana została tu sekcja wczasów, która uzyskała w Ministerstwie Zdrowia 200 — 300 miejsc w sanatorium w Zakopanym. Powstaja ambulatoria i przychodnie dla studentów.

Na terenie poszczególnych uniwersytetów rozwija ożywioną działalność Bratnie Pomoce.

Odradza się życie akademickie w wolnej Polsce. Na ulicach miast polskich coraz częściej widać biało-czerwone, bratniackie czapki studenckie.

Profesorowie, nazwiska których znane były przed wojną szerokim rzeszom młodzieży akademickiej — prof. prof. Pieńkowski, Kotarbiński, Raabe, Arnold, Węgierko, Bassalik, Nawroczyński, Baley i inni stanęli ofiarnie do zorganizowania i dźwignięcia nauki polskiej z nieszczęść okupacji hitlerowskiej, do wychowania szeregów przyszłych młodych naukowców i specjalistów polskich.

H. K.

POLSKA NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA OŚWIATOWA W LONDYNIE

Przed kilkoma dniami zostały zakończone obrady międzynarodowej konferencji oświatowej w Londynie. W obradach brało udział przeszło 40 państw. Polska reprezentowana była przez grupę uczonych polskich z Ministrem Oświaty Wycechem na czele. Rezultatem obrad było utworzenie Związku Narodów dla Spraw Wychowania Nauki i Kultury ze stałą siedzibą w Paryżu. Zadaniem związku jest przede wszystkim zbliżenie narodów na polu kulturalno-wychowawczym i wspólna praca nad wychowaniem młodzieży w duchu pokoju i demokracji.

Delegacja polska wzięła wybitny udział w obradach.

Minister Wycech został wybrany wiceprzewodniczącym Kongresu, a szereg naszych przedstawicieli wzięło udział w obradach poszczególnych komisji.

Świat naukowy żywo interesował się naszymi osiągnięciami i postępami na polu oświatowym.

Ze szczególnym uznaniem spotkała się nasza praca oświatowo-kulturalna za czasów konspiracji.

Czymś podobnym nie mógł się wykazać żaden inny naród.

Fakt, że za posuwającym się frontem powstawały momentalnie szkoły, wysunął nas na czołowe miejsce w dorobku kulturalnym.

POLSKA MISJA MORSKA

Uchwałą Rady Ministrów stworzona została Polska Misja Morska z siedzibą w Londynie wraz z delegaturą w Waszyngtonie.

Polska Misja Morska podlega Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego oraz współpracuje z Ambasadami R. P. w Londynie i Waszyngtonie. Zadaniem Misji jest reprezentowanie i obrona polskich interesów morskich na terenie międzynarodowym oraz załatwienie wszelkich spraw podlegających kompetencji Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

POLSKA MISJA EKONOMICZNA WYJECHAŁA DO AMERYKI

Wczoraj z lotniska na Okęciu odleciała do Ameryki Półn. Polska Misja Ekonomiczna do Spraw Zaopatrzenia i Odbudowy Kraju.

W skład Misji, na czele której stoi b. szef Sekcji Higieny przy Lidze Narodów dr. L. Raichman, weszli: przedstawiciele Centralnych Zakładów Przemysłowych, oraz eksperci z różnych dziedzin życia gospodarczego.

Celem pobytu Misji w Ameryce będzie przeprowadzenie rozmów w sprawie uzyskania kredytów dla zaopatrzenia i odbudowy kraju oraz przedłożenie Centralnemu Komitetowi i UNRRA polskich potrzeb na rok 1946.

P O W R Ó C I L I

W ostatnich dniach przybył do Polski znany uczony prof. Olgierd Górka, przebywający dotychczas na emigracji angielskiej. Prof. Górka był przez długi czas prezesem Rady Obywatelskiej Polaków w Londynie.

W tym samym czasie wrócił również popularny w Polsce poeta Władysław Broniewski.

Po sześcioletniej nieobecności w kraju przybył do Warszawy znakomity lotnik polski kilkakrotny zdobywca puharu Gordon - Benetta kpt. Zbigniew Burzyński.

KRONIKA DYPLOMATYCZNA

Rząd australijski w Cannberry postanowił nawiązać stosunki dyplomatyczne z Rządem Jedności Narodowej.

*

Poseł R. P. w Pradze ob. Wierbłowski wręczył niedawno osobiście ministrowi spraw zagranicznych Republiki Czechosłowackiej p. Janowi Massarykowi notę rządu R. P., proponującą podjęcie rozmów w sprawie całokształtu stosunków między Polską i Czechosłowacją.

*

Minister Spraw Zagranicznych ob. Rzymowski przyjął w obecności wiceministra Spraw Zagranicznych ob. Modzelewskiego ambasadora Wielkiej Brytanii Cavendish Bentincka.

*

Wiceminister Spraw Zagranicznych ob. Modzelewski przyjął ponownie na dłuższej konferencji ambasadora Francji Roger Garreau.

*

Wiceminister Spraw Zagranicznych Zygmunt Modzelewski przyjął w dniu wczorajszym radcę ambasady brytyjskiej Honkey'a i pułkownika wojsk brytyjskich Ross'a.

*

Minister Spraw Zagr. W. Rzymowski przyjął w obecności wiceministra Modzelewskiego i dyr. dep. politycznego MSZ min. Olszewskiego — jugosłowiańskiego ministra handlu i zaopatrzenia inż. Nicola Petrovica, bawiącego w Polsce dla przeprowadzenia rozmów z rządem Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie rokowań handlowych polsko-jugosłowiańskich.

*

Minister Spraw Zagranicznych Wincenty Rzymowski przyjął w dniu wczorajszym w obecności dyrektora departamentu politycznego MSZ — ministra pełnomocnego Józefa Olszewskiego, ambasadora Stanów Zjednoczonych A. P. Bliss Lane.

Do tych, którzy się spóźniają

Piszę do tych, z którymi doniedawna jeszcze byłem razem, a którzy ze mną nie wrócili, a i dotychczas jeszcze tkwią gdzieś w drewnianych barakach obozów polskich w Niemczech, — do grupy powstańców warszawskich i młodych żołnierzy A. K.

Wroga propaganda, a często poprostu zwykłe plotki odstręczają ich od powrotu, przedstawiając Polskę w jak najgorszym świetle. Mówi się o licznych obozach koncentracyjnych, o nieposzanowaniu praw jednostki i o kompletnym braku bezpieczeństwa.

Tak nie jest. Nam, którzy tu jesteśmy wydaje się to poprostu śmieszne, ale z drugiej strony tragiczne i oburzające. Jak można rozsiewać takie i tym podobne brednie, jak można powtarzać takie i tym podobne brednie, jak można powtarzać takie bezsensowne wiadomości i rzucać kalumnie na własną ojczyznę!

Tak nie jest. Możecie śmiało wracać. Nikt nie jest w Polsce prześladowany. Nie ukrywajcie tego, że walczyliście w powstaniu warszawskim, przecież nie jesteście zbrodniarzami, przecież to byłoby podłe, aby za to, że przelewaliście krew na ulicach stolicy sądzano was do więzienia, przecież to est absurd, aby nasz polski Rząd prześladował własnych synów.

Cała A.K. w kraju ujawniła się i wyszła z konspiracji ze swoimi dowódcami na czele. Mogli pozostać w armii albo iść do cywila. Rząd nasz honorował wszystkie szarże i odznaczenia, nabyte czy to w konspiracji, czy w czasie powstania i zapewnił inwalidom i wdowom po żołnierzach A.K. takie samo zaopatrzenie, jakby służyli w regularnym wojsku polskim.

Ujawniły się w całym, niestety bardzo przerzedzonym składzie jedne z najbardziej bohaterskich batalionów stolicy — „Parasol" i „Zośka". Ujawniło się cały szereg innych. I nieprawdą jest, aby byli prześladowani, Rząd nasz potrzebuje wszystkich lojalnych obywateli, całe społeczeństwo musi wziąć udział w pracy nad budową Państwa.

Nie możemy sobie pozwolić na emigrację, na to, aby olbrzymie i wartościowe siły naszego społeczeństwa zmarnowały się i wykoleiły. To jest absurd, żeby Polacy karczowali lasy w Kanadzie, lub pracowali w Chile. Dość pracy jest dla nich w kraju. Potrzeba nam dziś fachowców, potrzeba robotników, inteligencji, bo kto dźwignie z gruzów nasze miasta, kto będzie administrował odzyskanymi terenami zachodnimi i kto odbuduje naszą bohaterską Warszawę?

Przybiegają czasami do was tacy, którzy byli w kraju, ale uciekli spowrotem i opowiadają okropne rzeczy. Już mieliście jechać, już zdecydowaliście się, a tymczasem taki jeden przynosi wam „autentyczne" najokropniejsze wiadomości.

Czy wiecie, kim są ci uciekinierzy?

To ci, którym w Polsce ziemia pali się pod stopami, bo kradli, albo szabrowali, albo chcieli zbyt szybko i zbyt łatwo, zato niebardzo uczciwie osiągnąć wielkie zarobki. To są dezerterzy, a wiecie jak karze się dezerterów wedle prawa wojennego. Oni poczuwają się do swej winy w całej rozciągłości i chcą się usprawiedliwić, chcą się wybielić. Opowiadają najpotworniejsze kłamstwa, może uwierzycie, że oni nie mogli zostać w Polsce i przyjmiecie ich do swego grona. Im zależy na tym, abyście nie jechali i nie przekonali się, jak jest naprawdę.

A tymczasem rodziny, wasze matki, przeżywają najpotworniejsze tragedie, nie wiedząc, czy żyjecie, gdzie jesteście i dlaczego nie wracacie.

Tymczasem czas ucieka. W Polsce otworzone zostały już wszystkie wyższe uczelnie, cała młodzież kontynuuje przerwane studia. A wy marnujecie najpiękniejsze lata.

Nie chcemy was łudzić. Ojczyzna nasza walczy z całym szeregiem trudności. Przecież kraj jest zdewastowany, ludność wyniszczona. W swoim ostatnim przemówieniu premier Osóbka-Morawski oświadczył: „Jest jeszcze źle, ale będzie lepiej, uzyskujemy stałą poprawę i Polska Demokratyczna i jej masy pracujące idą ku lepszej, świetlanej przyszłości."

Tak, ale wam nie wolno stać na uboczu. Musicie też zakasać rękawy i wziąć się do pracy. Obecnie Naród Polski wstępuje w okres odbudowy, w wysiłku, zmierzającym do tej odbudowy nie może was zabraknąć. Pamiętajmy, że jak o naszej wartoci w okresie okupacji decydował nasz udział w walce o niepodległość, bez względu na to, w jakich szeregach biliśmy wroga, tak dzisiaj o naszej wartości decydować będzie udział w pracy nad odbudową Polski suwerennej, silnej i demokratycznej.

Bić się można o Polskę wszędzie, pod Narwikiem, Tobrukiem, Monte-Cassino, i Lenino. Ale budować można ją tylko w kraju.

Wojciech Góralczyk

Ekshumacja ofiar zbrodni niemieckich w Palmirach

Staraniem Tymczasowego Komitetu Uczczenia Ofiar Zbrodni niemieckich w Palmirach 25 listopada 1945 r. (niedziela) o godz. 11-ej odbyła się ekshumacja ofiar z lasów koło wsi Palmiry (gm. Cząstków, pow. Warszawski).

Masowe egzekucje na terenie dawnej prochowni w lasach palmirskich rozpoczęły się już na jesieni 1939 r. Ustalono miejsca 24 grobów zbiorowych, w których spoczywały ciała pomordowanych, m. in. marszałka Sejmu Rataja i naczelnego redaktora „Robotnika" czołowego działacza P.P.S. Niedziałkowskiego.

Uroczystości rozpoczęła Msza św. polowa na miejscu straceń, po czym nastąpiło poświęcenie nowego cmentarza-pomnika.

SPISY OBOZÓW POLSKICH ZAGRANICĄ

OBÓZ POLSKI W LUDWIGSBURG (k. STUTTGARTU — OKUPACJA AMERYKAŃSKA)

Adamska Krystyna, lat 20; Adamek Zygmunt, l. 24; Andrejew Maria, l. 33; Andrzejewski Józef, l. 63, Antos Józef, l. 23; Andrzejczak Janina, l. 19; Arendarska Helena l. 18; Anczak Władysław, l. 32; Antolak Piotr, l.30; Anioł Władysław, l. 32; Aleksandrowicz Edward, l. 43; Augustyn Ignacy, l. 26; Aramowicz Konstanty, l. 36; Agaciński Józef, l. 34; Agacińska Zyna, l. 25; Adamusiak Katarzyna, l. 65; Adamczyk Józef l. 24; Armknecht Kazimierz, l. 19; Abramczyk Szczepan, l. 41; Andruskiewicz Kazimiera, l. 32; Anuszewski Jan, l. 61; Andrejewicz Teodor, l. 28; Antoniak Stanisław, l. 23; Adamczyk Jan, l. 39; Adamski Leon, l. 56.

Baranowska Zofia l. 24; Belska Emilia, l. 21; Bednarz Stanisław, l. 24; Burc Piotr, l.38; Bator Edward, l. 32; Blicharski Michał, l. 79; Bobek Edward, l. 16; Brzozowska Maria, l. 23; Bartczak Władysław, l. 65; Bomka Jan l. 21; Buczyk Maria l 19; Brachowski Antoni, l. 65; Barańska Malwina, l. 59; Barasiewicz Antoni, l. 47; Barasiewicz Stefania, l. 36; Barasiewicz Teresa, l. 10; Baran Kazimierz, l. 45; Boczek Ludwik, l. 20; Bednarz Jan, l. 35; Bosak Józef, l. 19; Bator Henryk l. 26; Bator Katarzyna, l. 37; Bartosik Czesław, l. 48; Bernard Stanisław, l. 26; Bednarek Franciszek, l. 33; Bezubka Mirosław, l. 19; Bielczewska Stanisława, l. 21; Białogońska Maria, l. 24; Brojanowski Stanisław, l. 20; Bogubowicz Teodozja, l. 32; Batko Jan l. 24; Batko Antonina, l. 17; Bakera Bolesław, l. 41; Bakera Maria, l. 37; Bałczykowski Stanisław, l. 51; Bałczykowska Stanisława, l. 50; Bałczykowski Henryk, l. 23; Bałczykowski Stanisław, l. 20; Bałczykowski Zygmunt l. 18; Bałczykowska Janina, l. 16; Bałczykowski Daniel, l. 10; Bałczykowska Maria, l. 8; Bałczykowski Jan, l. 6; Burdyl Julian l. 24; Bajczuk Michał, l. 42; Binczak Aleksander, l. 50; Binczak Halina, l. 25; Binkowska Janina l. 20; Boniecki Antoni, l. 47; Boniecki Ryszard, l. 18; Bieńkowski Aleksander, l. 43; Borowski Ireneusz l. 30; Borek Anna, l. 18; Bednarz Józefa, l. 22; Bednarek Walenty, l 48; Bednarek Józefa, l. 44; Bednarek Eugenia, l. 3; Borowicz Kazimierz; l. 28; Bednarska Janina, l. 19; Bobrowska Kazimiera, l. 17; Baranowska Maria, l 16; Bródka Józef l. 27; Baka Stanisław, l. 17; Barszcz Antoni, l. 43; Bożek Józef, l. 43; Bartkik Józef, l. 43; Bigaj Stanisław l. 17; Biskupska Genowefa, l. 43; Borócz Stanisław, l. 45; Bator Kazimierz, l. 32; Barszcza Kazimierz, l. 35; Boroń Bolesław, l. 25; Borek Stanisław, l. 19; Bartosiewicz Maria, l. 49; Burska Zdzisława, l. 19; Borek Józef l. 23; Bąk Maria, l. 17; Bartkiewicz Julia, l. 29; Budyka Bronisław, l 22; Białek Karol, l. 25; Białecki Antoni, l. 26; Bedzio Helena, l. 17; Bałaj Alojzy, l. 23; Bera Michał l. 35; Bajak Andrzej, l. 26; Białek Anna, l. 23; Brozyna Stanisław, l. 50; Brozyna Piotr, l. 49; Bargieł Bronisław, l. 22; Blachut Stanisław l. 23; Burczak Tadeusz, l. 38; Basiewicz Aleksander, l. 54; Basiewicz Maria, l. 52; Basiewicz Krystyna l. 24; Basiewicz Stanisława, l. 21; Badowska Władysława, l. 48; Białas Michał, l. 58; Białas Genowefa, l. 31; Białas Elżbieta, l. 5; Bałuk Władysław, l. 41; Borówka Janina, l. 25; Brzeziński Feliks, l. 37; Bąk Józef l. 49; Brauer Marian, l 26; Brauer Mirosław, l. 25; Bondaruk Konstanty, l. 29; Burda Marcin, l. 50; Błędowska Józefa, l 58; Basiewicz Stanisława, l. 25; Basiewicz Elżbieta, l. 3; Boboch Jan, l. 44; Boboch Helena, l. 43; Boboch Mieczysław, l. 19; Boboch Czesław, l. 16; Boboch Teresa, l. 14; Boboch Józefa, l. 72; Biedroń Stanisław, l. 26; Biedroń Katarzyna, l. 26; Brozyna Piotr, l. 49; Brozyna Stanisław, l. 50; Borowiec Stefania, l. 26; Borowiec Zofia, l. 2; Bagińska Antonina, l. 23; Budzik Józef, l. 31; Budzik Marianna, l. 28; Bielak Jan, l. 38; Batleja Stanisław, l. 26; Berka Genowefa, l. 23; Bengier Stanisław l. 29; Babiczyk Marceli, l. 22; Białoń Jan, l. 22; Baranowska Maria, l. 65; Barzyk Józefa, l. 29; Buryło Józef, l. 38; Bator Franciszka, l. 72; Borkowska Anna, l 22; Borkowski Kazimierz, l. 31; Błaszkiewicz Stanisław, l. 29; Besman Franciszek, l. 25; Besman Feliksa, l. 20; Barszczewska Waleria, l. 30; Bednarz Bronisław, l. 36; Bojkowski Czesław, l. 25; Bodnar Eugenia, l. 22; Bender Stanisław, l. 50; Bender Roman, l. 16; Bender Tadeusz l. 14; Buchla Zdzisław, l 21; Badowski Józef, l. 11; Brzeziński Piotr, l 39; Brzezińska Władysławaa, l. 39; Brzeziński Jerzy, l. 15; Brzeziński Tadeusz, l. 18; Boglewska Anna, l. 53; Bartosiak Barbara, l 16; Bruski Stanisław, l. 39; Banasik Franciszek, l. 36,

Genowefa, l. —; Bukowski Józef, l. 27; Banaszkiewicz Karol, l. 29; Bugara Stanisław, l. 34; Boniecki Władysław, l. 33; Budka Czesław, l. 30; Babiszewski Piotr l. 48; Borkowski Walenty, l. 47; Brozek Jan, l. 29; Brozek Aniela, l. 24; Biernat Feliks, l. 52; Boniewicz Anastazja, l. 75; Boniewicz Maria, l. 48; Błaszczyk Maria l. 33; Balewski Jan, l. 31; Banasiak Mieczysław, l. 23; Biernat Anna, l. 21; Błaszczak Stanisława, l. 32; Błaszczak Leokadia, l. 19; Biegańska Czesława, l. 32; Bukała Helena, l. 30; Bartków Piotr, l. 22; Bartków Anastazja, l. 19; Bukowski Kazimierz, l. 35; Bieńkowska Maria, l. 51; Borowska Eleonora, l. 31; Barwiński Dominik, l. 51; Barwińska Elżbieta, l. 50; Barwiński Jan, l. 18; Barwińska Helena, l. 22; Barwńska Bronisława, l. 10; Barwińska Jadwiga, l. 4; Burdzy Jan, l. 27; Bureek Helena, l. 19; Białkowski Włodzimierz, l. 21; Borsuk Piotr, l. 34.

Cieślarczyk Tomasz, l. 30; Czyżewska Anna, l. 27; Czakoń Józef, l. 37; Ciesielski Zbigniew, l. 15; Chryst Teodor, l. 53; Czech Cyprian, l. 31; Cichorek Antoni, l. 64; Cichorek Agnieszka, l. 63; Cichorek Helena, l. 31; Ciosmach Franciszek, l. 43; Ciosmach Magdalena, l. 37; Ciosmach Jan, l. 15; Ciosmach Julia, l. 7; Chyb Bronisława, l. 27; Ciosek Maria, l. 37; Ciżycka Irena, l. 20; Chomin Dmytro, l. 43; Choraza Genowefa, l. 22; Cerońska Janina, l. 24; Chaber Marianna, l. 45; Chaber Kazimiera, l. 15; Chaber Zofia l. 13; Chaber Stanisław, l. 18; Czarnecki Bolesław, l. 38; Czachowski Jan, l. 27; Czerwiński Stanisław, l. 21; Ciesielski Władysław, l. 37; Cieślińska Zofia, l. 33; Cania Franciszeek, l. 23; Chrząstowski Kazimieerz, l. 22; Czerwiński Piotr, l. 34; Chrostek Jan, l. 43; Chryc Katarzyna, l. 27; Cieślak Jan, l. 48; Cieślak Pawlina l. 43; Cichocka Jadwiga, l. 20; Ciszek Henryk, l. 20; Czernek Adam, l. 41; Chwalik Tadeusz, l. 18; Chrzelecka Maria, l. 36; Ciężadło Antoni, l. 53; Chlubka Franciszek, l. 22; Chrościcka Genowefa, l. 19; Cholewa Andrzej, l. 21; Chwaścik Władysław, l. 26; Chmielewski Jerzy, l. 20; Cyganowski Juliusz, l. 18; Cyganowska Władysława, l. 49; Cyganowska Halina, l. 20; Chmielecka Józefa, l. 19; Czernek Adam, l. 41; Czyż Władysław, l. 38; Celiński Lucjan, l. 24; Chalbiniak Piotr, l. 40; Choć Kazimiera, l. 23; Czuba Bronisław, l. 25; Czaplejewicz Henryk, l. 33; Czarnecki Bronisław, l. 29; Chałupka Helena, l. 26; Cudak Kazimiera, l. 19; Cwemmer Krystian, l. 22; Cwemmer Stefania, l. 22; Czarnecki Jan, l. 20; Cyganowska Irena, l. 18; Chwiałkowski Tadeusz, l. 33; Celejewski Aleksander, l. 34; Chwaścikowski Teofil, l. 59; Czórko Aleksander, l. 28; Chwałek Klemens, l. 33; Chwałek Weronika, l. 31; Chwałek Janina, l. 6; Chwałek Tadeusz, l. 41; Czaja Marcin, l. 31; Ciereszko Adolf, l. 37; Ciapciak Emilia, l. 47; Ciapcak Krystyna, l. 10; Czyżowski Mieczysław, l. 19; Cwieńczek Franciszek, l. 35; Czech Stefan, l. 16; Cebulski Wacław, l. 37; Cebulska Helena, l. 35; Cebulska Janina, l. 15; Cebulski Henryk, l. 12; Cebulski Tadeusz, l. 8; Cebulski Józef, l. 5; Cebulska Halina, l. 3; Cebulska Anna, l. 1.

Danielczyk Marek, l. 37; Donin Roman, l. 48; Dalenko Krystyna, l. 22; Dalenko Anna, l. 26; Dalewski Władysław, l. —; Duryło Makar, l. 38; Dobrychłop Mieczysław, l. 37; Dobrychłop Wanda, l. 25; Dobrychłop Róża, l. 10 m.; Dałąg Katarzyna, l. 43; Dziuba Katarzyna, l. 21; Dybowska Genowefa, l. 21; Dybowski Ryszard, 4 dni; Dominik Tadeusz, l. 18; Dominik Jan, l. 52; Dussenko Jan, l. 23; Dorobisz Wacław, l. 33; Durbas Adam, l. 33; Dubiel Ludwik, l. 44; Damzalski Zygmunt, l. 49; Długasiewicz Aleksander, l. 17; Dalewski Władysław, l. 9; Dymkowski Czesław, l. 29; Drabik Julian, l. 25; Dąbrowski Antoni, l. 35; Dutkowska Julianna, l. 76; Dutkowska Henryka, l. 31; Dzięcioł Franciszek, l. 46; Dzięcioł Natalia, l. 47; Dzięcioł Danuta, l. 16; Dzięcioł Zofia, l. 10; Drobny Antoni, l. 24; Drąg Andrzej, l. 44; Durał Jan, l. 42; Data Franciszek, l. 22; Dastyglu Agankolos, l. 30; Dubiel Andrzej, l. 22; Drabik Józef, l. 27; Drozd Władysław, l. 52; Dymistriatis Augustrat, l. 23; Dygnarowicz Wacław, l. 31; Dziewulski Kazimierz, l. 57; Dąbrowski Władysław, l. 41; Dąbrowska Stefania, l. 48; Dondera Kazimierz, l. 16; Domański Ignacy, l. 50; Domańska Zofia, l. 50; Domański Józef, l. 8; Domańska Łucja, l. 20; Dudziński Jan, l. 39; Dawidowicz Wiktoria, l. 47; Dynia Andrzej, l. 55; Dynia Emilia, l. 53; Dynia Helena l. 20; Dynia Władysław, l. 24; Dynia Walentyna, l. 24; Dynia Genowefa, 8 m.; Dąbrowski Klemens, l. 24; Dyrcz Józef, l. 25; Domoń Jan, l. 38; Domoń Maria, l. 22; Domoń Helena, l. —; Dmoch Jan, l. 39; Dudała Witold, l. 17; Dragon Wincenty, l. 33; Dąbrowiecka Maria, l. 47; Draksle Janina, l. 45; Dreksle Lucyna, l. 20; Dreksle Jan, l. 49; Dobosz Rozalia, l. 62; Dobrudzki Wiktor, l. 24; Dworczak Marian, l. 22; Deszcz Józef, l. 41; Dziuk Stanisław, l. 55; Dziuk Helena, l. 53; Dylewska Helena, l. 38, Derda Stanisław, l. 21; Dmowski Teodor, l. 59; Dębski Mieczysław, l. 35; Długosz Władysław, l. 30; Duma Jan, l. 27; Duma Zofia, l. 24; Dunacki Jan, l. 58; Dymkowski Mieczysław, l. 22; Daszkowski Zygmunt, l. 16; Dębiński Mieczysław, l. 19; Dubiński Jan, l. 26; Dąbrowska Franciszka, l. 31; Dąbrowska Franciszka, l. 17; Dostatnio Seweryna, l. 48; Derela Władysław, l. 37; Drost Władysław, l. 29; Dorota Grzegorz, l. 17; Duszyński Czesław, l. 15; Damazy Helena, l. 26; Dąbrowska Helena, l. 66.

Fredorowicz Zofia, l. 25; Farana Andrzej, l. 33; Farana Stefania, l. 25; Frankowski Stanisław, l. 51; Foina Witold, l. 30; Ferlicki Józef, l. 33; Frankowski Henryk, l. 39; Feilbsik Władysław, l. 34; Fornalczuk Czesław, l. 37; Fierek Bronisław, l. 32; Florczyk Lidia, l. 19; Frys Stanisław, l. 20; Fijałkowski Jan, l. 24; Fiłpczak Emilia, l. 19; Feldzensztejm Konrad, l. 49; Feldzensztejm Apolonia, l. 40; Feldzensztejm Józef, l. 20; Feldzensztejm Stanisław, l. 17; Feldzensztejm Franciszek, l. 4; Feldzensztejm Leokadia, l. 14; Feldzensztejm Henryka, l. 1; Fitzner Władysław, l. 44; Flejszer Stefan, l. 21; Falkowski Leon, l. 22; Franoski Roman, l. 35; Faryniasz Zofia, l. 20; Fryda Karol, l. 23; Fabiszewski Jan, l. 53; Fabiszewska Tekla, l. 56; Fabiszewska Antonina, l. 17; Foszczyński Józef, l. 26; Fojtik Teodor, l. 22; Fudala Stefania, l. 20; Fudala Katarzyna, l. 43; Fudala Mieczysław, l. 18; Fudala Maria, l. 22; Frydrych Genowefa, l. 22.

Grąbczewska Zofia, l. 21; Gołdyn Piotr, l. 33; Gołdyn Stanisława, l. 28; Gołdyn Zygmunt, l. 7; Gołdyn Barbara, l. 5; Grochowalski Zdzisław, l. 24; Grochowalska Maria, l. 19; Góra Marian, l. 22; Gajewski Jan, l. 31; Grzegołec Genowefa, l. 15; Gut Stanisław, l. 47; Grajek Czesław, l. 23; Grajek Kazimiera, l. 21; Grajek Zbigniew, 1 m.; Guzda Danuta, l. 17; Górniak Henryk, l. 21; Gruszka Kazimiera, l. 29; Gruszka Genowefa, l. 23; Górecki Stefan, l. 30; Gral Władysław, l. 22; Gawlikowska Stanisława, l. 22; Gradzik Franciszek, l. 24; Górska Michalina, l. 29; Grawicka Henryka, l. 17; Grawicki Marian, l. 31; Grzegorzewski Tomasz, l. 63; Gołczyk Władysław, l. 34; Górajewska Antonina, l. 33; Górajewski Hieronim, l. 42; Górajewski Jan, l. 3; Głód Tadeusz, l. 23; Grochowski Józef, l. 34; Gutowski Franciszek, l. 56; Grzegorowski Leon, l. 22; Gruszczyński Stanisław, l. 42; Gruza Marianna, l. 73; Gawrot Jadwiga, l. 11; Gazdowicz Karol, l. 23; Górski Czesław, l. 26; Górska Zofia, l. 22; Gasior Kazimierz, l. 24; Gitter Jan, l. 41; Gitter Anna, l. 32; Gitter Edward, l. 13; Gitter Stanisław, l. 30; Gitter Maria, l. 80; Głódź Edward, l. 16; Głódź Józef, l. 48; Gwardzińska Sabina, l. 41; Gargol Maria, l. 22; Gacan Stefan, l. 17; Groszewski Jan, l. 31; Gusar Helena, l. 24; Gota Stanisław, l. 23; Górniewska Helena, l. 34; Giebułtowski Stanisław, l. 36; Gołąb Michał, l. 32; Guttman Maria, l. 65; Gajewski Jacek, l. 34; Górski Władysław, l. 35; Gąssowski Tadeusz, l. 39; Gołębiowski Romuald, l. 52; Gruszecka Karolina, l. 24; Gruszecka Julia, l. 28; Gamońska Irena, l. 19; Grywajło Antoni, l. 24; Grzegorczyk Stanisław, l. 38; Gładysz Leokadia, l. 18; Gawrysiak Barbara, l. 18; Górniak Maria, l. 19; Gawęcki Antoni, l. 47; Gęsiarz Feliks, l. 48; Gęsiarz Józefa, l. 42; Gęsiarz Ryszard, l. 16; Gęsiarz Tadeusz, l. 15; Gęsiarz Halina, l. 13; Gęsiarz Stanisław, l. 12; Gęsiarz Janusz, l. 5; Gęsiarz Krystyna, l. 9; Gęsiarz Stefania, l. 7; Gmyrek Jan, l. 25; Gutowski Wiktor, l. 60; Gawecki Stanisław, l. 16; Gawecki Władysław, l. 32; Gawecki Antoni, l. 34; Grabowska Janina, l. 19; Gajda Leonard, l. 50; Głodek Helena, l. 24; Górka Józef, l. 29; Garbarczyk Marian, l. 13; Grzegorczyk Władysław, l. 36; Gaańko Polikarp, l. 33; Gałka Julian, l. 23; Gawęcki Władysław, l. 32; Gawęcki Stanisław, l. 16; Gawęcki Antoni, l. 34; Gamracy Stanisław, l. 23; Gamracy Maria, l. 29; Grajewski Tadeusz, l. 18; Gronowicz Mikołaj, l. 64; Gronowicz Kazimierz, l. 25; Gronowicz Władysław, l. 25; Gronowicz Józefa, l. 8; Gronowicz Tadeusz, l. 5; Gronowicz Franciszek, l. 2; Głodek Stanisław l. 26; Górski Władysław, l. 39; Górska Irena, l. 8; Górska Józefa, l. 35; Gaworek Maria, l. 16; Grzesica Stanisław, l. 29; Gawęcki Bolesław, l. 20; Groński Szymon, l. 25; Grońska Maria, l. 19; Groński Stanisław, l. 1; Grabowska Janina l. 18; Gruszyńska Halina, l. 21; Grabowska Kazimiera, l. 47; Gryżyński Sylwester, l. 23; Gontarczyk Maria, l. 54; Gęborys Antoni, l. 47; Grys Janina, l. 20; Gadaj Wacław, l. 50; Gabel Marianna, l. 52; Gładysz Bronisław, l. 16; Grzesiak Leon, l. 25; Grzesiak Maria, l. 30; Genczelewski Wacław, l. 26; Gąska Feliks, l. 44.

Harasin Jan, l. 56; Harasin Franciszek, l. 17; Hołubowicz Józef, l. 25; Hołubowicz Anna, l. 25; Hołubowicz Stanisław, l. 1; Hryć Janina, l. 22; Hodurek Michał, l. 45; Hawryszków Filomena, l. 35; Hawryszków Jarosław, l. 34; Hojan Marian, l. 26; Haber Anna, l. 35; Haber Wojciech, l. 5; Haber Mieczysław, l. 35; Hałuszka Maria, l. 21; Hajduk Mieczysław, l. 30; Horaszyn Piotr, l. 37; Husak Maria, l. 19; Horyń Andrzej, l. 31; Hubko Anna, l. 23; Hacuś Stanisław, l. 33; Hyzler Waleria, l. 18; Hakało Franciszek, l. 27; Hadrjan Józef, l. 65; Hadrjan Waleria, l. 62; Hadrjan Halina, l. 20; Handler Stanisław, l. 50; Handler Bronisława, l. 19.

Izdebski Wacław, l. 41; Iwanicka Anna, l. 18; Iljaszewski Piotr, l. 41; Iwan Jan, l. 43; Iwiński Alfred, l. 29; Iwańska Franciszka, l. —; Indyk Bronisław, l. 20. Jarmakowicz Józef, l. 50; Jońska Marianna, l. 23; Jońska Franciszka, l. 45; Jasiewicz Janina, l. 19; Janczak Rozalia, l. 29; Janczak Józef, l. 12; Janczak Marcin, l. 39; Janda Stanisław, l. 28; Jackowska Leokadia, l. 26; Jackowski Stanisław, l. 36; Jarosiński Józef, l. 23; Janik Józef, l. 36 Jabłońska Sabina, l. 19; Janiak Edmund, l. 24; Jaśkiewicz Stefan, l. 39; Jaworska Maria, l. 32; Janczak Henryk, l. 1; Jędrasik Józef, 24; Jakubiak Zofia, l. 39; Jakubiak Czesław, l. 41; Jakaubiak Zofia, l. 3; Jakubiak Irena, l. 17; Janik Maria, l. 26; Jaworski Piotr, l. 22; Jędrzejewska Halina, l. 22; Jóźwiak Celina, l. 17; Jaguszak Paweł, l. 23; Jaworski Michał, l. 29; Jankowski Zbigniew, l. 20; Jakubowski Stanisław, l. 61; Jamróz Władysław, l. 23; Jarnicka Helena, l. 60; Jakubiak Wacław, l. 20; Jarzyło Henryk, l. 20; Jaśkowski Józef, l. 20; Jaśkowski Adam, l. 23; Jakubowski Stanisław, l. 44; Jabłoński Julian, l. 53; Janas Marianna, l. 32; Jung Ignacy, l. 21; Jabłoński Michał, l. 23; Janich Stefan, l. 18; Jacyszyn Mikołaj, l. 24; Jurak Jan, l. 28; Jaworski Wacław, l. 38; Janiak Zofia, l. 18; Jędras Piotr, l. 37; Jarząbek Stanisław, l. 21; Jasiński Eugeniusz, l. 18; Juszcze Henryka, l. 19; Jura Stanisław, l. 46; Jaszcz Florian, l. 21; Jaremba Maria, l. 27; Jaremba Józef, l. 35; Junkiewicz Piotr, l. 11; Jarząbek Edward, l. 22; Jarząbek Zofia, l. 21; Jałowiecki Edward, l. 21; Jałowiecka Halina, l. 23; Jach Hieronim, l. 20; Jacko Malwina, l. 35; Jacko Józef, l. 42; Jacko Elwira, l. 7; Janowski Marian, l. 48; Janowska Leokadia, l. 20; Jeryn Piotr-Paweł, l. 47; Jasiński Jan, l. 20; Jaszewski Roman, l. 25; Jurkowski Marian, l. 26.

Kania Jan, l. 31; Kiebala Anna, l. 42; Kiebala Adela, l. 18; Kutyła Bolesław, l. 19; Krok Franciszek, l. 20; Kawa Jan, l. 21; Kwiecień Paweł, l. 22; Klusek Jan, l. 20; Kurowski Józef, l. 19; Koleczek Józef, l. 19; Konopko Rozalia, l. 22; Kieszek Eugenia, l. 48; Koziarz Andrzej, l. 19; Kucharzyk Władysław, l. 19; Kąkol Stefan, l. 32; Kąkol Józefa, l. 30; Kąkol Bohdan, l. 4; Kąkol Jadwiga, l. 5; Krępa Stanisław, l. 32; Krępa Stanisława, l. 32; Krępa Alfred, l. 4; Krępa Maria, l. 1; Kontonis Piotr, l. 29; Kobierski Stanisław, l. 21; Kmieć Piotr, l. 25; Kopeć Franciszek, l. 27; Kornia Jan, l. 23; Kujawińska Helena, l. 21; Klejman Marian, l. 21; Klim Kinga, l. 21; Krzysiek Jan, l. 19; Kucharski Tadeusz, l. 35; Kucharska Zofia, l. 31; Kucharski Jerzy, l. 10; Kuciński Władysław, l. 25; Kułbik Czesław, l. 21; Kubryn Antonina, l. 48; Koclęga Marian, l. 27; Kudzia Wincenty, l. 25; Kudzia Leokadia, l. 28; Kurarz Maria, l. 42; Kurarz Stanisław, l. 19; Kowalczyk Stanisław, l. 23; Kolasa Zofia, l. 19; Kozłowska Zofia, l. 49; Keur Jakub, l. 21; Keur Janina, l. 22; Kucińska Anna, l. 24; Kuciński Jerzy, l. 2; Kurszys Eleonora, l. 19; Kubiak Ryszard, l. 28; Krajewski Zbigniew, l. 34; Kowalska Jadwiga, l. 44; Kapusta Stanisław, l. 30; Kapusta Nina, l. 21; Kluska Karol, l. 30; Kasprzak Aniela, l. 18; Kumięga Józef, l. 38; Kasznia Władysław, l. 24; Kolasińska Teofila, l. 20; Krzykowska Aleksandra, l. 22; Kucała Władysław, l. 23; Kucała Andrzej, l. 27; Kulis Janina, l. 17; Kowalski Kazimierz, l. 29; Kalinowski Marian, l. 27; Kołkowski Kazimierz, l. 22; Kołkowska Nina, l. 20; Kafar Anna, l. 27; Kruk Wiktoria, l. 30; Kawka Konstancja, l. 55; Kupracz Piotr, l. 36; Kupracz Anna, l. 32; Kupracz Stanisław, l. 8; Kupracz Eugeniusz, l. 7; Kiryjewicz Aleksander, l. 30; Kiryjewicz Weronika, l. 27; Kiryjewicz Regina, l. —; Kryszkiewicz Jan, l. 46; Kowalska Janina, l. 18; Kowalska Halina, l. 1; Kozikowska Jadwiga, l. 30; Kozikowski Andrzej, l. —; Kozikowski Ireneusz, l. 15; Kozikowska Maria, l. 11; Kotowski Jan, l. 26; Kordysz Stefania, l. 23; Kęsicki Apolinary, l. 30; Kęsicka Janina, l. 26; Kudiówna Stefania, l. 18; Kwaśniewski Jan, l. 22; Kruszewski Józef, l. 53; Korzycka Stanisława, l. 55; Kowalski Bolesław, l. 40; Kędzierska Zofia, l. 19; Korbut Bolesław, l. 26; Kucz Edmund, l. 23; Kamiński Jan, l. 23; Kamińska Jadwiga, l. 1; Kamińska Wiktoria, l. 50; Kamińska Agnieeszka, l. 21; Kałuszka Wacława, l. 21; Krawczyk Szczepan, l. 27; Krawczyk Jan, l. 37; Kuczyc Stefan, l. 42; Kozłowski Józef, l. 35; Kownacki Mikołaj, l. 58; Kownacka Antonina, l. 51; Kłodzińska Maria, l. 20; Kołodziejczyk Antoni, l. 49; Kołodziejczyk Czesław, l. 10; Korzeniowska Zofia, l. 42; Kryś Franciszek, l. 44; Koruch Stanisław, l. 33; Krzemień Jan, l. 21; Kotura Anna, l. 20; Kos Emilia, l. 23; Karpicki Jan, l. 43; Karpicka Kazimiera, l. 19; Karpicka Janina, l. 8; Karpicka Helena, l. 17; Karpicka Elżbieta, l. 43; Karpicki Wacław, l. 14; Klimek Alicja, l. 17; Koruch Józef, l. 28; Koska Apolonia, l. 32; Kuś Andrzej, l. 38; Korzeniowska Krystyna, l. 19; Kowalska Danuta, l. 18; Kędzierska Stanisława, l. 36; Kryza Antoni, l. 21; Korzyniewski Stefan, l. 30; Krygier Bogumił, l. 19; Kulczecka Józefa, l. 22; Kozakiewicz Zofia, l. 21; Kaczorowski Aleksander, l. 31; Kubiak Waldemar, l. 6; Kubiak Wanda, l. 25; Kucharska Karolina, l. 20; Kowalczyk Czesław, l. 34; Krzemiński Feliks, l. 45; Krzemińska Łucja, l. 47; Kubiński Ignacy, l. 33; Kubińska Joanna, l. 33; Komarczuk Helena, l. 19; Kwiecień Stefan, l. 21; Kochajewski Michał, l. 32; Kachniarz Stanisław, l. 37; Kot Mikołaj, l. 24; Krugowiec Jewdokin, l. 45; Kalinowski Franciszek, l. 34; Kamiński Tadeusz, l. 23; Kołomiejcew Sergiusz, l. 55; Kołomiejcew Bronisława, l. 33; Kulik Janina, l. 18; Krawczyk Stefan, l. 37; Kaczyńska Leonarda, l. 29; Kaczmarczyk Stefania, l. 20; Kowalczuk Tadeusz, l. 35; Kowalczuk Anna, l. 36, Kowalczuk Marian, l. 11; Kowalski Jan, l. 47; Kułak Stanisław, l. 42; Kuszpit Władysław, l. 44; Kuszpit Izydor, l. 18; Kińska Helena, l. 33; Kiński Janusz, l. 9; Kowalska Halina, l. 22; Kol Bronisława, l. 21; Kacmarzyk Józef, l. 31; Kołosiński Ignacy, l. 55; Kalski Feliks, l. 56; Kalski Ryszard, l. 20; Kopiłowski Julian, l. 35; Kozłowski Bolesław, l. 34; Kozłowski Stefan, l. 48; Komendańczuk Roman, l. 18; Kamińska Janina, l. 23; Kamiński Mieczysław, l. 19; Kochanowski Feliks, l. 31; Kamiński Kazimierz, l. 32; Korczak Janina, l. 39; Kryński Czesław, l. 29; Kokoszka Julian, l. 26; Kreft Helena, l. 29; Kostrzyński Stanisław, l. 41; Kasiorek Marian, l. 40; Kobyra Stanisław, l. 40; Kucaj Kazimierz, l. 52; Kot Jan, l. 21; Kopeć Piotr, l. 41; Kawczyński Stefan, l. 38; Kalita Marian, l. 20; Karczawska Regina, l. 20; Krogulec Józef, l. 19; Kwietniewski Czesław, l. 19; Konikowski Tadeusz, l. 33; Kunikowska Wiesława, l. 30; Kunikowski Janusz, l. 6; Kunikowski Roman, l. 4; Kunikowski Jerzy, l. 3; Kunikowski Jerzy, l. 2; Kucharska Józefa, l. 44; Kucharska Jadwiga, l. 18; Kucharska Leokadia, l. 13; Kucharska Danuta, l. 11.

Lech Zofia, l. 20; Lech Władysław, l. 24; Lech Jna, l. 28; Lech Janina, l. 29; Lech Jan, l. 34; Lebdowicz Janina, l. 23; Lewicki Stanisław, l. 41; Leśniak Teodora, l. 23; Leśniak Antoni, l. 29; Lipiński Franciszek, l. 42; Lukasik Aniela, l. 22; Luta Melania, l. 20; Laszuk Stanisława, l. 45; Lewandowska Stanisława, l. 54; Lis Józef, l. 30; Lasota Stanisław, l. 32; Lipka Stanisław, l. 28; Lewińska Sabina, l. 20; Lewicka Bronisława, l. 44; Lewicka Halina, l. 13; Laskowa Teodora, l. 36; Leśniewski Adam, l. 21; Lubańska Wacława, l. 58; Lorenc Bolesław, l. 20; Lachur Ferdynand, l. 28; Lew Stanisław, l. 47; Ladaczyński Konstanty l. 32; Ladaczyński Bronisław, l. 7; Ladaczyński Czesław, l. 12; Lewandowski Wacław, l. 32; Lewandowski Stefan, l. 26; Lubura Stefan, l. 22; Lubura Helena, l. 21; Lebieniecki Józef l. 22; Leszczyński Stanisław, l. 30; Laskowski Bolesław, l. 34; Lipski Michał, l. l. 29; Lebiec Stanisław, l. 30; Lamparski Szczepan, l. 24; Ludwikowska Władysława, l. 24; Ludwikowski Edward, l. 2; Lipiński Józef, l. 36; Larkowski Józef, l. 22; Lasińska Władysława, l. 21; Lemański Stefan, l. 25; Lubowska Władysława, l. 29; Lesiak Józef, l. 40; Lisiński Bolesław, l. 41; Lidwikowski Henryk, l. 20; Lewińska Aniela, l. 22; Laskowski Zygmunt, l. 44, Lipska Wanda, l. 60; Lewandowska Janina l. 23; Lekki Jerzy, l. —; Lekka Katarzyna, l. 26; Lekki Edward, l. 3; Lapan Roman, l. 25; Lech Maria, l. 23; Lewandowska Zofia, l. 21; Lewandowska Helena, l. 44; Lewandowska Wacława l. 19; Lindner Emilia, l. 67; Leśniak Stanisław, l. 18; Leśniak Józef, l. 19; Leśniak Anna l. 17; Leśiak Józefa l. 49.

(ciąg dalszy w numerze następnym)

ZMARLI NA OBCZYŹNIE

Lista zmarłych Polaków w czasie od 10.1.45 do 2.IV.45 w obozie Boelke Kaserne w Nordhausen (obóz filialny) Konzentrationslager Mittelbau (Dora)

Adamczuk Józef, 13.5.24; Adamczyk Stanisław 10.4.27; Adamowski Zbigniew. 23.7.05; Andrzejczak Marian 3.5.05; Andrzejewski Józef, 8.8.98; Aniola Antoni 13.5.11; Antoszczyk Adam, 10.9.97; Antczak Antoni 24.10.14.

Baczewski Stanisław. 18.2.06; Baczkowski Stefan. 6.12.24; Bajkiewicz Franciszek. 4.10.06; Bałut Józef. 3.3.91; Banaszczyn Stefan. 10.7.28; Bańkowski Stanisław 15.12.14; Baranowski Edward 12.10.13; Bargiel Stefan. 23.5.15; Bartos Stefan. 24.8.13; Bartoszewski Kazimierz. 6.8.96; Beben Stanisław 7.12.19; Bedger Stanisław 24.8.15; Bednarski Eugeniusz. 21.6.11; Bedzyk Józef. — —; Bendkowski Józef. 15.3.98; Berek Stanisław. 13.4.07. Biedrawa Jan. 16.2.09; Binkowski Ryszard 4.1.19; Birban Jan. 8.2.25; Błatek Henryk. 15.1.05; Błazyk Adam. 4.6.18; Bocon Marian. 2.2.23; Borias Alfons 9.4.97; Boruta Władysław. 18.11.04; Borysewicz Jan 15.4.16; Breksator Klemens 23.11.06; Bretschneider Wacław. 20.9.07; Brycki Piotr. 7.10.85; Brzeziński Jan 27.1.20; Brzozowski Kazimierz. 6.7.07; Buczkowski Czesław 23.5.15; Buczkowski Jerzy. 10.6.19; Buinowski Stanisław. 19.9.06; Burdyka Marian. 31.1.17.

Centka Jan. 13.9.22; Chychulski Wojciech. 19.6.08; Chamski Gustaw 27.6.10; Chałastawa Józef. 28.3.07; Chludzińsk Władysław. 26.10.00; Chmielewski Jerzy 20.10.91; Chmieliński Henryk. 27.12.05; Choinacki Feliks. 2.8.08; Chodrowski Władysław. 24.4.05; Chomentowski Józef 3.11.99; Chrastocki Michał. 26.8.19; Chudy Jan. 2.9.92; Chwalisz Leon. 13.6.10; Ciechanowski Szczepan. 17.12.10; Ciemięga Józef 27.4.99; Cieplak Wacław 9.4.89; Cierniak Wiktor. 28.6.20; Cieśla Mieczysław 27.6.15; Ciotszyk Wojciech. 12.4.84; Cwiada Piotr. 6.6.08; Cwaliński Józef 20.7.07; Cybulski Władysław. 5.10.01ć Cynkowski Antoni. 21.3.04; Cywiński Władysław 18.6.09; Czaikowski Antoni. 26.8.11; Czaikowski Julian. 9.2.11; Czapek Emanuel 25.3.16; Czarnecki Władysław 19.3.10; Czechowski Wojciech, 26.3.96; Cieślak Seweryn. 16.7.13.

Darmowicz Stanisław. 25.11.03; Dyrek Kazimierz. 24.9.25; Dytkowski Roman 10.7.28; Dzieduchowicz Stanisław. 1.9.02; Dzik Stanisław. 27.7.93; Dziuba Ignacy. 7.8.92; Dez Paweł 8.6.11; Dobiecki Tadeusz. 19.10.05; Dąbrowski Bolesław 27.2.10; Dondajewski Józef. 14.2.20; Donelrowski Bernard. 29.3.99; Drobiez Sergiusz. ? ? 23; Drofisz Bronisław. 25.6.20 Drogamirecki Franciszek. 26.5.26; Dryl Jan 12.5.08; Dudziak Andrzej. 24.11.89 Dunkert Ignacy. 28.1.99; Durk Leopold 28.3.87; Duszyk Stanisław, 30.6.17; Dworaczek Antoni 25.3.84.

Fabisiak Stanisław. 28.6.98; Florek Antoni 24.11.26; Florek Jan. 20.2.86; Foltyn Stanisław 1.1.17; Fornal Władysław 17.5.13; Frank Stefan 9.12.09; Fronda Klemens 26.4.22; Furman Jan. 25.3.00; Furmańsk: Bolesław. 19.12.12; Fuss Franciszek. 10.8.03; Gajda Władysław. 12.12.22 Gamos Jan 19.2.09; Gajda Józef. 8.3.02; Gend Jan. 25.1.15 Glice Antoni. 23.5.93; Glinka Józef. .4.11; Gnatek Edward 5.12.24; Golasiński Jan. 8.1.19; Gołdys Henryk ?.1.10; Gołębiowski Jerzy. 6.9.24; Góra Wacław. 1.1.10; Górnak Leon 14.2.15, Górski Krystian, 4.5.26; Gorszewski Jan. 14.5.23; Grabka Karol 13.10.99; Grabowski Aleksy. 1.4.25; Graszewicz Witoold. 12.6.01; Gredysz Marian. 11.8.12; Grillet Edward. 18.3.14; Gradzki Łukasz 11.2.19; Gruca Roman. 1.7.21; Gruszczak Henryk. 14.12.14; Gryglewicz Józef. 25.2.13; Grzelak Edmund 9.4.20; Guc Jan. 25.12.25; Gula Wacław 5.4.10; Gutowski Teodor. 1.7.08; Gutt Franciszek, 2.5.09.

Hadzelski Szymon. ? ?.21; Hallak Bolesław 23.5.21; Hekly Emil. 27.7.16; Hejniak Henryk. 20.4.19; Herman Lorenz 6.8.81; Hirt Marek. 27.11.18; Hlond Bolesław. 3.8.22.

Ida Jan. 27.10.09; Ignaczak Antoni 22.10.10; Inżyński Tadeusz, 27.10.11; Inżyński Tadeusz. 27.10.11.

Jabłoński Franciszek. 30.11.03; Jagielski Witold. 22.4.24; Jakiel Feliks. 14.7.12; Jakieladzek Józef. 16.3.94; Jakobicki Aleksander. 19.4.97; Janicki Jan. 26.9.13 Jankowski Józef. 14.1.08; Januszkiewicz Eugeniusz. 14.9.21; Jaskólski Józef 14.21; Jaskułowski Tadeusz. 8.2.22; 4Jastrzębski Józef. 8.1.00; Jata Zbigniew. 19.6.24, Jaworski Piotr, 12.7.21; Jędrzejczak Franciszek. 2.1.00; Jedyk Leon 19.8.16; Jelinek Jan. 16.5.05; Jermałowicz Aleksander. 15.3.17; Jeziorkowski Zygmunt. 17.4.81; Jóźwiak Stanisław. 2.2.14 Jóźwiak Stefan. 19.1.96; Jóźwiak Stefan 25.8.10; Jurica Oldrich. 27.5.28; Jurkiewicz Stanisław. 20.4.21.

Kacuba Stanisław. 27.9.93; Kaczmarczyk Franciszek. 1.9.90; Kaczmarczyk Władysław. 27.10.03; Kaczyński Franciszek. 25.10.03; Kakowski Henryk. 30.4.90; Kalbarczyk Jerzy. 17.4.26; Kalczuk Kazimierz. 10.12.07; Kałużny Józef. 1.3.89. Kamiński Ignacy. 18.9.08; Kamizela Jan 22.2.10; Kania Czesław. 6.8.21; Kapkowski Ignacy. 17.1.06; Kasprzak Czesław 16.5.24; Kasprzak Józef. 17.10.17; Kasprzak Roman 7.7.15; Kicz Władysław 23.6.05; Kielczyk Jan. 12.6.07; Kokoszkiewicz Marian. 21.10.86; Kołaczyk Henryk 14.2.26; Kilanek Zofia. 8.3.26; Kołda aJrdan. 13.2.02; Kolicki Marian. 15.8.11; Kołokolcew Tadeusz. 26.9.26; Konieczny Antoni. 14.1.03; Korłowski Czesław 10.8.21; Kościelny Antoni. — —; Kostecki Leon. 1.4.24; Kosticzenko Dmitrij. 7.9.11; Korzujok Antoni. 4.6.13; Kowalczyk Adam. 17.11.07; Kowalew Stefan 5.10.21; Kowalik Adam, 21.12.14; Kowalik Stanisław. 1.4.25; Kowalski Jan 10.10.11; Kowalski Wacław. 2.2.02; Kozioł Władysław. 18.2.05; Kozłowski Henryk 18.5.21; Kozłowski Ludwig. 1.10.13; Koźmiński Aleksander. 15.11.92; Krakawiecki Roman. 27.6.27; Kraszewski Adam 15.4.97; Kratina Józef 25.3.25; Krawczyk Józef. 25.4.12; Krogulec Stefan. 12.9.19 Król Lucian. 4.6.27; Królikowski Stefan 2.7.93; Królikowski Włodzimierz. 19.5.84 Kruk Franciszek. 6.1.86; Krupa Mieczysław. 25.9.18; Kruszelnicki Józef. 24.3.02 Krzyczka Stanisław. 4.8.13; Krzyżański Władysław, 24.2.96; Kubaszczyk Michał 31.7.18; Kuc Józef, 25.12.05; Kucharski Stefan. 27.11.00; Kucia Franciszek. 15.2.08 Kucz Jan. 23.6.00; Kucztal Marian. 27.8.13 Kukza Jerzy. 19.10.20; Kuliński Wacław 17.3.25; Kultysz Franciszek. 3.10.19; Kupisek Zygmunt. 5.8.12; Kuratowski Kazimierz. 4.3.29; Kuzior Stefan. 9.7.09; Kuźnica Kazimierz. 15.2.26; Kwiatkowski Bronisław, 11.5.90; Kwiatkowski Józef 17.2.88.

Lasiak Józef. 2.2.22; Laczak Franciszek. 12.7.80; Łagiewski Wacław. 11.4.99 Lakomski Adam. 26.8.20; Lankamer Ignacy, 22.7.90; Lanuszyński Czesław. 20.8.19; Lacik Stanisław. 1.9.14; Laszyński Henryk. 22.1.23; Leszczak Marian. 12.7.05 Lewandowski Konstanty. 11.3.84; Liczyński Stefan. 5.2.10; Lis Józef. 19.4.19 Lisiński Teofil. 6.12.99; Liszewski Stefan 31.8.18; Lobuszti Jan. ? ? 88; Longaer Bazyli. 4.2.14; Łuczak Jan. 6.3.14; Lusykowski Władysław, ? ? 98; Lutostański St., 2.10.19.

Machliński Roman 11.7.14; Maciejewski Michał. 19.5.22; Macki Karol. 5.10.11 Majchszuk Józef. 2.1.08; Majdzik Franciszek. 10.8.11; Majewski Leon. 16.10.07; Maika Józef 4.2.14; Makarewicz Jan 5.7.23; Malinowski Jan. 15.12.00; Małysz Józef. 12.4.24; Marcinkowski Marian 29.10.09; Markiewicz Julian. 20.2.10; Masłak Wincenty. 18.6.97; Maszczyński Zygmunt. 23.6.07; Matejczuk Michał. 19.5.22 Małuszewski Zazimierz. 16.6.22; Mazgaj Kazimierz. 16.8.22; Mazurek Emilian 24.6.09; Medweczkis Stanisław. 14.11.97 Metlewicz Jan. 1.1.26; Metzger Tadeusz Adam. 14.7.22; Michalak Bolesław 10.10.08; Michałowski Aleksander. 6.3.19 Michasz Jan. 20.9.25; Michniewicz Jan 20.9.25; Mielczarek Władysław 27.9.27; Mielczarek Jan. 30.5.00; Mielnik Stefan 15.5.18; Mierzewski Julian. 22.3.26; Mierzwińsk Jan 27.6.24; Mieśniejski Krystian. 28.2.99; Mikulski Stefan. 1.1.05; Milewski Walenty. 21.1.98; Minicz Aleksander. 24.6.27; Mingat Rudolf. 27.3.45; Misura Władysław. 27.11.95; Mładzki Edward. 12.10.02; Młynarz Kazimierz 13.3.20; Modzelewski Józef. 23.12.07; Modzelewski Cezary. 11.12.11; Moskal Jan 4.12.04; Mroczek Stanisław 9.2.45; Muckała Stanisław, 16.10.12; Mus Ignacy 2.2.22; Myśliwy Józef. 18.1.11.

Nowak Stanisław. 3.10.11; Nowicki Jan 16.6.17; Nowosad Jan. 15.9.14; Nyklewicz Stanisław 7.5.21.

Olczykowski Stanisław. 16.3.06; Oldyński Stanisław. 24.8.04; Olejnik 20.12.09 Olędzki Kazimierz. 29.1.09; Olszewski Eugeniusz. 28.12.24; Omieciński Stefan. 24.3.22; Onik Piotr. 12.10.07; Oran Leszek 20.2.23; Orman Tadeusz. 8.10.27. Ostafin Józef, 44.91; Ostrowski Wacław 18.1.12; Owcarz Józef. 17.12.10; Owczarzak Marcel. 18.1.89; Owsa Tadeusz 26.4.26.

Paczkowski Kazimierz. 11.12.17; Paikert Leopold. 11.11.10; Pająk Jan. 13.8.00; Palus Stanisław. 7.4.93; Panasiak Paweł. 11.9.15; Paprocki Bolesław. 22.3.14; Parzygnat Adalbert. 18.4.82; Parzygnat Jan ? ? 96; Pawlak Andrzej. 20.11.88; Pawłow Mikołaj. 25.12.07; Pawłowicz Stanisław. 8.1.18; Pawłowski Henryk. 23.2.11; Pawłowski Jan. ? ? 19; Pawłowski Jan 2.2.26; Pawłowski Władysław. 12.6.06; Pieńkowski Stefan. 11.7.96; Pietrzyk Julian. 13.2.99; Pijet Antoni. 31.6.99; Piskorz Julian. 31.5.17; Piwowarczyk Zbigniew. 8.1.09; Plesser Marian 25.11.99; Podolski Kazimierz. 4.11.99; Podosek? Władysław, 29.11.19; Pogorzelski Franciszek. 11.11.06; Pohenek Witold 28.7.11; Pomiankowski Józef 20.8.98; Paremski Antoni. 28.9.05; Potomski Jan. 18.3.18; Powidzki Józef. 5.3.21; Poznański Włodzimierz. 18.12.2; Prawda Jan. 20.10.02; Przybylski Jan 23.6.90; Przybylski Leonard 20.10.18; Prokopowicz Bolesław 15.12.08; Prymus Alfons. 28.8.89; Przeworski Władysław. 18.8.89; Pszczoła Władysław 11.6.07; Ptak Jan 22.9.13; Ptasiński Władysław 14.6.11; Puda Szymon 22.10.20; Pura eoTfil, 12.5.12; Pyryt Stanisław. 6.3.45.

Raichel Antoni. 15.6.18; Ruszewski Antoni. 30.7.82; Rechlicki Jan. 20.7.08; Rejmer Henryk. 27.4.08; Rogala Czesław 18.3.22; Rogala Ignacy. 12.5.06; Rogalka Franciszek. 20.1.14; Romanik Wincenty 23.6.07; Rozenfeld Walenty. 15.4.26; Różycki Zbigniew. 1.9.27; Rubin Władysław. 23.8.21; Rusin Aleksy. 21.8.00; Rydzak Andrzej. 1.5.14; Rymbalski Henryk. 1.1.21; Rzepiela Henryk. 18.1.23.

Sabat Józef. 6.12.12; aSkowski Stanisław 5.5.15; Samus Jan. 24.6.16; Sandecki Wiktor. 16.3.11; Saniewski Aleksander. 17.2.14; Sardyński Adam 13.2.25; Schab Józef. 17.10.10; Schastok Jerzy 14.4.08; Ścierski Paweł. 21.11.87; Sewerniak Stefan 3.10.20; Sierakowski Józef. 9.2.15; Sikora Józef, 14.3.14; Sikorski Stanisław. 25.9.16; Simmel Fryderyk 31.1; Skoczylas Witold. 3.11.04; Skopiński Wacław. 23.1.16; Skomra Józef 25.3.45; Skrzypczak Jan 5.12.23; Słapa Jacek 26.12.04; Smesz Władysław. 8.8.25 Śmiałkowski Włodzimierz. 3.3.06; Sobczyk Józef. 2.3.14; Sobol Antoni 17.4.19; Sojka Jan 15.4.09; Sondej Michaał. 9.5.18; Sowak Tadeusz. 27.10.19; Stacherczak Józef, 15.3.96; Stachowiak Józef. 7.2.07; Starczykowski Henryk, 22.10.19; Starosia Alfred. 22.8.03; Stasiak Hipolit. 14.5.07 Stefan Jerzy, 5.4.98; Stempel Edward, 20.7.21; Stoczki Piotr. 7.2.07; Stolla Bronisław, 7.11.19; Strzelecki Marcin. 17.8.92; Suchy Józef. 23.2.13; Sukiennik Anastazy. 16.6.14; Szabłowski Antoni. 28.12.23; Szczutowski Jan. 26.5.12; Sirkacz Józef, 1.3.09; Szencel Feliks, 15.10.27; Szewczuk Aleksander. 25.8.12; Szywak Jan. ? ? 16; Szklarski Stefan, 11.2.05; Szkudlarek Leon. 23.1.97; Szostak Adam. 25.12.21; Szubert Hanusz, 4.11.12; Szuliński Władysław, 4.4.05; Szumiraj Leon. 2.8.12; Szuta Franciszek, 16.4.98; Szymański Antoni, 20.4.10; Szymański Feliks. 19.9.20.

Talarczyk Franciszek 18.4.12; Tankowski Marian 9.4.87; Timme Cezariusz 24.8.87; Tkaczyk Władysław 20.4.96; Torbus Michał 27.10.04; Trzciński Adam 30.8.04; Trzcionkowski Antoni 12.8.24; Tudziński Władysław 17.7.17; Tyburski Marcin 11.9.11; Tymczyk Michał 31.7.07.

Uima Antoni 22.2.13; Ulański Erik 7.4.23.

Walachowski Bolesław 23.11.01; Waliński Kazimierz 28.2.21; Waliszewicz 13.2.22; Walkiewicz Józef 5.10.19; Warzecha Zenon 10.3.28; Wdowiak Stanisław 11.3.45; Weber Antoni 12.6.91; eWsoowski Stanisaw 13.11.07; Wieczerzyński Antoni 22.4.07; Wieczorek Stefan 15.5.03; Wierzbicki Bronisław 6.8.26; Wiglasz Jan, 9.11.93; Wilczewski Tadeusz. 8.5.06; Wilczyński Włodzimierz, 8.4.90; Wincz Wacław. 23.8.14; Wiśniewski Jan 7.11.03; Wiśniewski Jan. 25.7.08; Witek Stanisław, 24.4.02; Witkowski Józef, 3.3.27; Włodarczyk Józef. 5.3.14; Włodarczyk Stefan, 26.12.22; Włodarski Władysław, 6.5.17; Wójcik Henryk. 6.6.21; Wojnowski Franciszek. 9.11.83; Wojtczak Feliks, 18.11.95; Wołowski Antoni. 13.7.92; Woskowiak Antotoni.28.12.09; Woźniak Walenty. 10.1.00; Woźniak Władysław, 8.3.03; Wróbel Ludwik. 25.1.06;Wrona Franciszek. 14.3.99; Wyszogrodzki Włodzimierz. 4.7.27.

Zabicki Wacław. 25.6.21; Zabrocki Józef. 25.6.21; Zadarski Aleksander. 10.3.10; Zagozolon Marian, 5.9.24; Zając Józef, 11.12.08; Zak Józef, 2.3.23; Zak Józef, 22.4.12; Zakrzewski Jóezf. 12.1.20; Zakrzewski Władysław. 25.6.05; Zamysłowski Wacław. 30.7.06; Zarzycki Stanisław, 22.3.90, Zabrocki Józef, 25.6.21; Zawadzki Marceli. 13.1.04; Zbyszewski Antoni, 20.11.87; Zbyszewski Jerzy 20.3.23; Żelechowski Niran Paweł. 17.8.14; Zgorzelski Tadeusz. 16.10.92; Zieliński Bronisław, 4.4.08; Zieliński Dionizy, 12.5.90, Zieliński Piotr, 15.6.85; Zima Feliks, 20.11.00; Zimniak Józef, 14.2.27; Zmarzły Marian, 9.7.23; Żmuda Jan, 17.6.25.

Oświęcim w dzień Zaduszny

W Dzień Zaduszny odbyły się uroczystości żałobne ku czci zmarłych w b. obozie koncentracyjnym w Oświęcimie. O godz. 9 odprawione zostało uroczyste nabożeństwo żałobne w kościele OO. Salezjanów. W czasie nabożeństwa pieśni żałobne odegrała orkiestra Państwowych Zakładów Przemysłowo-Rolnych w Okocimiu. Po południu, o godz. 14.30 przed kościołem OO. Salezjanów nastąpiło uroczyste poświęcenie pamiątkowego Krzyża, na którym wyryto napis: „Pamięci Umęczonych Braci". Krzyż ten procesja odprowadziła na miejsce wspólnej mogiły. W procesji wzięły udział tłumy ludności miejscowej i zamiejscowej, liczne Duchowieństwo, poczty sztandarowe Związków i Organizacyj. Widać było dużo kwiatów i wieńców. W uroczystości brały udział Delegacje Kół Związków b. Więźniów Ideowo - Politycznych. Przyjezdni zwiedzili obóz w Oświęcimiu i w Brzezince. Największe wrażenie na zwiedzających zrobiło miejsce masowych rozstrzeliwań, tak zwana „ściana śmierci", znajdująca się między blokiem 10 a 11, następnie pozostałości po zburzonych krematoriach. Na tych miejscach orkiestra Okocimska odegrała Marsze Żałobne, zaś ludność wśród płaczu złożyła wieńce i kwiaty, zapaliła świeczki i znicze, zabierając z wielką czcią garstkę ziemi, przesiąkniętej krwią Męczenników i popiół z ich kości. Sam obóz ze wszystkim co pozostało, zmienił się nie do poznania. Niszczeją i znikają dowody kaźni. Miejsce największych zbrodni hitlerowskich, miejsce cierpień przedstawicieli niemal wszystkich narodowości winniśmy otoczyć szczególną czcią i opieką. Należałoby zabezpieczyć i zachować wszystko co stanowi wartość pamiątkową — wartość przedmiotów Muzeum obozowego.

A. D.

P O S Z U K U J Ą

RYSZARD BUDZYŃSKI WRAZ Z MATKĄ POSZUKUJĄ STEFANA BUDZYŃSKIEGO, ZABRANEGO Z WŁOCH, DN. 16 WRZEŚNIA 1944. JAKOBY WIDZIANEGO 3 MIESIĄCE TEMU. UR. W R. 1896 WE WŁODAWIE. Z ZAWODU SZEWC.

Kto z lekarzy, lub pracujących w szpitalu w Dachau 1-30.IV 1945 znał chorego prawdopodobnie na tyfus **Stanisława Balinowskiego**, ur. 26.11.1920 r. Nr. 106767. proszony jest o zawidomienie Teofila Balinowskiego „Lot", ul. Nowogrodzka 49.

Beigerta Eugeniusza z Warszawy, ur. 3.6.1904 r., syna Zygmunta i Marii, przebywającego w obozie Rawensbrück nr. 10440, blok Rc I, poszukuje żona Anatolia, Warszawa — Żoliborz, Al. Wojska 31/16.

Wacław Cepielewski, Jerzy Wiśniewski, Eustachy Piotrowski zabrani z Opoczyńskiej oraz Jan Lasota z Zalesia, poszukiwani są przez Wiśniewskich oraz Jerzego Ciepielewskiego, zamieszkałych Warszawa, Opoczyńska 2b i Kielecka 31e.

Dąbrowską Wandę Zofię, ur. 17.11.1905 r., wywiezioną 8.8.1944 r. z Warszawy, Filtrowa 75 do Rawensbrück. poszukuje mąż Stefan Dąbrowski, Warszawa, Puławska 91, Instytut Higieny Psychicznej.

Kto wie o losie kapt. lotnictwa **Dobrzańskiego Wiktora**, walczącego ostatnio w Powstaniu Warszawskim na Starym Mieście, proszony jest zawiadomić Lucynę Dobrzańską, żonę, zam. w Częstochowie. ul. Armii Ludowej 6 m. 16.

Dowejkę Ludwika, wywiezionego w czerwcu 1944 r. z obozu Prewieniszki (Litwa) do Niemiec, poszukuje siostra Walentyna Dowgirdowa, Białystok, Św.-Jańska 22/1 i brat Brunon Dowejko, Warszawa, Saska Kępa, Zakopiańska 20/1.

Inż. **Dziewanowskiego Sławomira** poszukuje matka i siostra, zam. w Warszawie, ul. Walecznych 70. Ktokolwiek ze znajomych lub kolegów wie coś o jego losach szczególniej od dnia 2 sierpnia-1944 r., proszony jest o wiadomość.

Erharda Stefana z żoną Alicją, lat 22 z dzieckiem przebywających ostatnio, w cukrowni Schöppestedt Kreis Wolfenbüttel pod Hannowerem, poszukuje ojciec Rogójski Eugeniusz z żoną, Saska Kępa — obecnie Piotrków Tryb., Słowackiego 34.

Kto wie o **Gregierze Kazimierzu i synach Witoldzie i Andrzeju**, którzy w grudniu 1943 r. przebywali na Pawiaku, potem zaś wywiezieni, proszony jest zawiadomić żonę i matkę, Halina Greger Dziennikarska 8, Warszawa.

Herzoga Henryka, ur. 13.5.1926 r. w Poznaniu, który rzekomo w 1944 by. w Egipcie wzgl. w Persji (Polish Forces M. E. 628), poszukuje ojciec Kpt. Ludwik Herzog, Międzyrzecz Pozn., 30-go Stycznia 13. Państwowy Monopol Spirytusowy.

Hoffmanównę Janinę (Ninę). ur. 1.8.1925 r. w Toruniu, ranną w czasie Powstania Warszawskiego w dniu 30.8.1944 na Starym Mieście, poszukuje rodzina. Marian Hoffman. Gdańsk — Wrzeszcz, Matejki 2 — 3.

Oppman Halinę, ur. 1914 r. w Warszawie, córkę Jana i Katarzyny z Lewickich, przebywającą w Oświęcimiu w sierpniu—grudniu 1944 r., następnie od grudnia do marca 1945 r. w Rawensbrück, dalszy los nie wiadomy. Poszukuje inż. Feliks Oppman, Warszawa, Jaworzyńska 8 m. 5.

Radzikowska Jadwiga, Pietrzak Irena, Hauk Krystyna, dajcie znać o sobie, Bydgoszcz, ul. Teatralny 2, Iwaniccy mieszkają z całą rodziną Wójcickich, zdrowi. Isiu Twoja siostra Stefa jest w Wawrzyszewie szuka Ciebię i Władka.

Rozwadowskich Wiktorię (Rawensbrück) **Konstantego** (Oranienburg Nr 91479/37) rodziców, wywiezionych z Warszawy, ul. Słupecka 4. Rozwadowskiego Konstantego (brata) XI A. Stalag i Kulabko Jana (Nenengamme/Hamburg) poszukuje Mgr. Rozwadowski Jerzy, Warszawa, ul. Żurawia 26/19.

Por. Siemieńskiego. ur. 1912 r., syn Ignacego i Stefanii — Oflag II D Gross-Born Nr. 101709 I-8-1, potem pod Hamburgiem. ostatnio podobno w Berlinie, poszukuje Halina Świerczyńska, Zabrze koło Katowic, ul. Wolność 281, Kwiaciarnia.

Wołosiewicza Wincentego, ur. 1882 r., **Chyczewskiego Jerzego Aureliusza**, ur. 1907 r., wywiezieny w końcu września 1944 z Schönbergu w Saksonii, poszukuje Chyczewska Alina, Piotrków Tryb., Skrzynka Pocztowa 1350.

Irenę Żebrowską ze Smosarskich z synkiem Michałem, urodzonym w obozie ostatnio w Rawensbrück, poszukuje Żebrowski Kazimierz Jerzy, Warszawa, ul. Puławska 132 m. 8.

Abramczyka Zygmunta ur. 30.4.1917 r., ostatnio przebywającego w Mauthausen Nr. 102601—poszukuje Alina Abramczyk, Warszawa, Aleja na Skarpie Nr. 69 m. 7.

Awgulewicza Feliksa, ur. 1917 r. w Tallinie (Estonia). przebywającego na terenie Niemiec, poszukuje Janina Szydłowska, Warszawa, Saska Kępa, Paryska 7.

Badowskiego Stanisława, ur. 1906r., syna Anny i Leona — Westfalia — poszukuje Anna Badowska, Warszawa, ulica Płońska 8—79.

Baranowskiego Bronisława, ur. 10.11 1902 r., Baranowską Halinę, ur. 10.9 1924 r. i Materską Eugenię, ur. 10.9 1911 r., poszukuje matka, Warszawa, ul. Leszno 27.

Barczyńskiego Mieczysława, lat około 30, przed powstaniem był w więzieniu mokotowskim. Poszukują rodzice Barczyńscy, Warszawa, Noakowskiego 10 m. 94

Bayera Stefana (Marzecz Tadeusz Nr. 27718) i eBntkowskiego Bolesława Nr. 27580), Lengenfeld Vgtl w Czechosłowacji. — Poszukuje Kalańska, Katowice, ul. Brzozowa 12.

Bednarską Zofię, lat 23 poszukuje mąż, Warszawa, ul. Miedziana 8 m. 9.

Bernerta Bogdana Wojciecha, ur. 1.4 1924 r. — Landsdorf — poszukuje Bernertowa, Piotrków Tryb., Legionów 15 m. 9

Białek Władysławę, ur. 21.11.1909 r.,— poszukuje Kazimiera Białek z córką, Warszawa, ul. Różana 25—4.

Bieńkowską Marię ur. 5.9.1918 r. — Rawensbrück Genshage Oranienburg — poszukuje mąż Stanisław i matka Józefa Ogoń — Warszawa Bielany, ulica Schroegera 8 m. 3. Wracaj bo tęsknimy bardzo.

Binka Piotra, ur. 1913 r., syn Kazimierza. Poszukuje żona, Warszawa, Białobrzeska 55—8.

Bodalskiego Tadeusza Romana, ur. 28.2.1920 r. — poszukuje Bodalski Leon, Warszawa, Selec 48—1.

Błaszczuka Jerzego, ur. 1929 r., syna Janiny i Romana — był w Norwegii, poszukują rodzice, Warszawa, Nowy Świat Nr. 57.

Błaszczuka Jerzego, ur. 1929 r., syna Janiny i Romana — był w Norwegii — poszukują rodzice, Warszawa, Nowy Świat Nr. 57.

Błaszczuk Krystyny, ur. 30.1.1927 r., córki Romana i Janiny Chemnitz — poszukują rodzice. Warszawa. Nowy Świat 57.

Boleskiego Adama, ur. 10.1.1929 r., zabranego z Warszawy — był w Natzweller. poszukuje ojciec Boleski Andrzej, Łódź, ul. Zawadzka 7.

Budną Renaldę, ur. 1940 r. i Lubekę Jadwigę, ur. 1924 r. w Maschinen Fabrik W. Ley Sulingen Hannower, poszukuje matka, Warszawa, Wrońskiego 1.

Budziszewskiego Mieczysława Janusza, ur. 7.7.1928 r., syn Eleonory i Bronisławy, poszukują rodzice. Warszawa-Rakowiec, ul. Pruszkowska 33 m. 3.

Bugaja Stanisława, ur. 10.4.1911 roku, Wirtemberga, poszukuje żona Lucyna, Warszawa, ul. Brzeska 11—216.

Bukowskiego Wiesława, ur. 7.7.1924 r. z Warszawy, poszukuje siostra dr Zofia Kołsut, Łódź, ul. Piotrkowska 70 m. 8.

Brzywczego Henryka, ur. 1.6.1913 r. w Turkiestanie, wywiezionego z Majdanka 1943 r. poszukuje żona. Warszawa, Św. Barbary, Dyrekcja Poczt i Telegrafów, pokój 22.

Buczyńskiego Antoniego Zdzisława, ur. 16.8.1915 r., syna Antoniego i Rozalii, Nr. 783/8A Bar. 21.6. Woldenberg: II Murnau Op. VII A. poszukują rodzice, Warszawa-Bielany, ul Szeregera 8 m. 3.

Chojnackiego Bolesława, lat 49, od którego były VII.1944 r. paczki z Grecji przez Turcję, poszukuje rodzina Stanisława Komon, W-wa — Grochów, Kawcza 33/5.

Chrzanowskiego Jerzego, ur. 24.IV.1929 r., syn Michała i Stefanii, Mauthausen, poszukują rodzice. W-wa, Świętojerska Nr 14.

Cmocha Władysława, ur. 17.VI.1902 W-wa, syna Franciszka i Marii z Bonieckich, zam. W-wa, Barokowa 2-a, Mauthausen do XI.1944 r., poszukuje Zofia Cmochowa. Łódź, Kilińskiego 105/31.

Cupryjaka Euzebiusza, ur. 17.VI.1926 r., syna Jana i Salomei, poszukuje matka. W-wa, Żoliborz, Kaniowska 37.

Czajkowskiego Zbigniewa, ur. 1.XII. 1918 w Kaliszu, poszukuje Janina Czajkowska. Łódź, Gdańska 35/7 i Barbara Staniszewska, W-wa, al. Niepodległości 132.

Czarkowskiego Leona, kpr. podch. Polski Obóz b. jeńców wojennych Northeim - Hannower, poszukuje Maria Czarkowska, W-wa, Ludwiki 6/35.

Danielczyka Władysława, lat 58, Czechosłowacja, poszukuje żona Zofia, zam. Radość, Konarskiego 11, prosi o wiadomość.

Dąbrowskiego Tadeusza, ur. 10.X.1920 r., syna Stanisława i Anastazji — przebywał w Kair — Egipt, poszukuje siostra Półtorak Kazimiera, W-wa, Mińska 18—21.

Dąbrowskiego - Wróbla Tomka, ur. 1925 r. we Lwowie, rannego i zaginionego w powstaniu, poszukuje dyr. Dąbrowski, Złotów — Pomorze. Cała rodzina Tomka i Grocholskich są zdrowi i czekają wszyscy.

Dolnickiego Jerzego. Stalag XII D Dürsdorf koło Koblencji, poprzednio w Trier, poszukuje rodzina, Warszawa, ul. Żelazna 18 m. 24, Koprowiczowa.

Dmowskiego Stefana, ur. 7.7.1895, syn Seweryna i Heleny — poszukuje Lucyna Dmowska, Warszawa, Barbary 4.

Dzbińskiego Zygmunta z Włoch p/Warszawą, obóz Flossenburg Nr 22551 — poszukuje żona z synem i córkami, Warszawa, pl Grzybowski 2.

Dudka Mieczysława, ur, 1934 r., syna Leokadii i Łukasza 15.9. oddzielonego od ojca w Oranienburgu. Poszukuje matka, Warszawa, ul. Niemcewicza 9.

Durkę Ryszarda, ur. 10.10.1923 r., syn Jana i Michaliny z Rosińskich — był w Austrii. Poszukuje matka: Warszawa, ul. Sienna 48 m. 15.

Dworańczyka Antoniego, wywiezionego z synem Kazimierzem do Gross-Rosen, Aleksandry Dworańczyk — Rawensbrück, Edmunda Dworańczyka, A. Stammlager XI-B. Błagamy o wiadomość: Warszawa, Noakowskiego 12—29.

Dziadulewicza Stanisława — w grudniu był w Westfalii w Schwelmie Layer Eelhoff u Co. Poszukują rodzice: Józefów pod Otwockiem, B. Dziadulewicz.

Einfelda Aleksandra Zdzisława, lat 31, syna Oswalda i Wandy w Neuengamme — poszukuje ojciec: Łódź, ul. Kościuszki 57. P.Z.U.W.

Espenhan Janinę — Teheran Kair, poszukuje inż. Espenhan Wiktor, Warszawa, ul. Racławicka 29.

Fabjańskiego Jana Kazimierza, ur. 24.XI.1911 r. — poszukuje siostra Maria Tarnogórska, Warszawa, ul. Jerozolimskie 77.

Inż. **Falinsa Stanisława Adolfa** w Stuttgardzie — poszukuje Janina Sandrowska, Warszawa, ul. Emilii Plater 30—35. Matka w Aninie.

Firchaf Krystynę, ur. 1919 r., córkę Lucyny z Ostrowskich i Fryderyka, z Warszawy, wywieziona 9 sierpnia 1944 r. do Pruszkowa, potem z matką Lucyną Firchof do Głogowa. poszukuje Stefania Podgórska, zam. w Łodzi, ul. Narutowicza 109-b.

Fuchsową Janinę — przebywającą pod Lipskiem. — Poszukują Chejmanowscy, Warszawa, Podchorążych 22 m. 7. — Janko, odezwij się albo wracaj jak najprędzej. Wszyscy zdrowi.

Furmańskiego Wojciecha, ur. 20.12.25 r., syna Władysława i Eleonory — Landsdorf. O/S Teillager 344 Gef. Nr. 104120— poszukują rodzice: Warszawa, Wiejska 17—21.

Gajdę Józefa — Obóz Buchenwald, nr. 72284 — poszukuje żona Kazimiera z synem. Warszawa, ul. Emilii Plater 4.

Galiana Mariana, ur. 10.12.1923 r., podobno był we Flosenburgu (Bawaria)— poszukuje matka Julia, Włochy k. Warszawy, ul. Rakowska 5.

Ppor. **Gałka Edmunda** — Oflag II D/II.B. Gr. Born, ur. 16.6.1907 r. — poszukuje Kazimiera Paź. Warszawa, ul. Chmielna 128 m. 95.

Gawałkiewicza Ludwika Lecha, ur. 25.8.1908 r., obóz koncentr. Oranienburg, poszukuje żona Jadwiga. Skierniewice, ul. Senatorska 8 m. 13.

Inż. **Glotza Jerzego Stanisława i Szaykowskiego Stefana**—Litomierzyce i Flosenbürg. Poszukuje Maria i Zofia Glotz, Przelaskowscy, Szaykowscy i Malzayowie. Warszawa, Al. 3-go Maja 2 m. 139.

Głowalę Edwarda, ur. 17.9.1906 r., był w Gusen Nr. 105462, blok 17 — poszukuje żona Stanisława, Włochy k. Warszawy, ul. Rakowska 3.

Grądzika Feliksa — Rehden koło Bremen 31 — poszukuje siostra Agnieszka Wysmułek. Pruszków, ul. Bolesława Prusa 84.

Gołębiowskiego Andrzeja, ur. 21.10.22 r., poszukuje matka Helena Gołębiowska. Warszawa, ul. Skorupki 7. Zdrowa, pracuje, pozdrawiam — pisz.

Góreckiego Andrzeja, ur. 18.12.1927 r., syna Władysława i Heleny z Głowackich — Mannheim, nr. 2989, pracował w fabryce samochodów Dainnilcer Banc. Poszukuje matka Helena Górecka, zam. w Łodzi, ul. Narutowicza 109-b.

Grocholskiego Zygmunta, ur. 1923 r.— poszukuje Celina Grocholska. Skierniewice, ul. Plantowa 7.

Gutowicza Witolda, ur. 16.11.1916 r., **Nowosielskiego Józefa**, por. — poszukuje Dzieciątko Józef, zam. Warszawa, ul. Kępna 4 m. 3.

Grzesiaka Stanisława, ur. 1902 r. w Jeziornie. W końcu 1944 r. widzianego w Oranienburgu. Poszukuje żona Genowefa. Warszawa, Białobrzeska 55.

Listy wysłaliśmy

Pierwszy transport listów z kraju przesłany został w ubiegłym tygodniu do wszystkich misji repatriacyjnych, a w chwili obecnej adresaci są już zapewne w ich posiadaniu. Równocześnie nadszedł do redakcji pierwszy transport listów z terenów okupacji amerykańskiej do rodzin w kraju. Listy te rozesłaliśmy natychmiast pod wskazanymi adresami.

Zwracamy uwagę, iż listy do Polaków zagranicą winne zawierać dokładny adres (miejscowość i nazwę obozu) oraz o ile nadającemu list znana jest — okupacja.

Tytułem zwrotu kosztów administracyjnych i opłat pocztowych należy przekazywać na nasze konto w PKO Nr. I-807 kwotę Zł. 10.

Haydera Wacława, ppor., ur. 4.X.1914 r. do 1945 r. był Oflag II D. Gross-Born—poszukuje Zochowski Kazimierz Warszawa, Radzymińska 49 m. 7.

Iwańskiego Romualda, ur. 15.12.1897 r. — poszukuje żona Maria Iwańska Warszawa, ul. Żabia 9.

Jankowskiego Stanisława, ur. 1885 r. syna Franciszka i Franciszki z Oraczewskich. Portugalia Lizbona Poszukuje żona Janina Jankowska. Warszawa-Praga, ul. Tarchomińska 12 m. 42.

Jankowskiego Wojciecha, ur. 20.4.1928 r. Stalag XI A. nr 46012 — poszukuje Janina i Alicja Jankowskie. Warszawa, Słowackiego 5—13.

Jarosińskiego Bolesława, ur. 21.8.1899 syna Bolesława i Bronisławy, był w Bydgoszczy — poszukuje żona Gabryela Warszawa, ul. 3-go Maja.

Jasińskiego Stanisława vel Stanisława Kasprzaka, Hamburg w Neuengame Schutzhäftling nr. 22852. blok 15, geb 30.8.1924 — poszukuje Felicja i Mieczysław Jasińscy. Warszawa-Praga, ul. Jagiellońska nr. 1.

Jasionowskiego Witaliusza, ur. 16.2.09 r., Gross-Rosen Blok 3 nr. 23848 — poszukuje Irena Malanowicz, Warszawa. Spólnota Bracka 18.

Jaworskiego Tadeusza, ur. 22.3.1925 r wywiezionego do Rathenow — poszukuje Wacław Jaworski, Warszawa, Żoliborz, ul. Łączności 8.

Jędrzejczaka Leonarda — poszukują rodzice. Proszą o wiadomość jakąkolwiek pod adresem: Warszawa, ul. Długosza 33 m. 31.

Jezierskiej Marty, ur. 1920 r., **Jarmolińskiego Jerzego**, ur. 1911 r., ostatnio Müllberg n/Elbą — poszukują Jezierscy i Olcha. Łódź. ul. Zacisze 6-8-10.

Jeziorną Kamillę, ur. 10.4.1925 r. córkę Antoniny i Władysława — poszukuje matka Warszawa, ul. Pańska nr 6.

Rogowską Stanisławę, ur. 1916r., **Kaczyńską Marię i Stefanię Silską** — Neustadt Oldenburg firma Töten — poszukuje Antoni Kędra z rodziną. Warszawa ul. Sienna 93 m. 51.

Kabaczyńskiego Mieczysława, ur. 1924 r., syna Jana i Apolonji — poszukują rodzice Warszawa ul. Solec 107.

Kąckiego Remigiusza, ur. 1924 r., Hochegg 3 post. Zlan — Kärnten Osnabrück — poszukuje matka, Warszawa, Szwoleżerów 5 m. 15.

Kalinowskiego Zdzisława, ur. 23.5.24 r poszukuje matka Grójec, ul. Walki Młodych 10—6.

Dr. med **Kamińskiego Bonawenturę** ur. 14.7.1897 r., aresztowanego 13.7.44 r., przebywał na Pawiaku—poszukuje siostra Piasecka Janina, Warszawa, Al. Jerozolimskie 45 m. 17.

Karasia Wacława, ur. 23.5.1913 r., w XI.44 r. widzianego w Sutthofie — poszukuje żona Warszawa Olkuska 3.

Kędzierskiego Mariana — Saksonia (Zwickau) — Teodora i Krzysztof Kędzierscy. Warszawa, Chmielna 36—11 zawiadamiają, że żyją i proszą o wiadomość.

Kijaka Henryka Mieczysława, ur. 10.3 19.. był I. G. Werk-Lewerkusen koło Köln Obóz Eingenkins B.39-1 — poszukuje matka. Warszawa, Targówek, ul Niedotrzymska 6 m. 2.

Kijawskiego Ludwika, do marca 1945 r. przebywał Sangerhausen w Turyngii poszukuje Irena Kijawska Łódź, ul. Kościuszki 15. Bank Gosp. Kraj.

Kłapkę Bolesława, ur. 1901 r., syna Piotra i Julii, był Gefangenen 48331 Lager Bezechung Stalag I A. Stalack — poszukuje żona, Warszawa, ul. Pańska 9.

Kołosińską Sokołowską Aleksandrę lat 23, była w Baden-Eminesingen — poszukuje Skiep Teresa. Warszawa, Okręg 12 m. 22.

Komodzińskiego Stanisława, ur. 1889 poszukuje Alina Swinarska Warszawa Żoliborz, ul. Cieszkowskiego 3 m. 48.

Kopcia Edwarda, ur. 22.9.1905 r. — poszukuje żona Janina i syn Andrzej. — Warszawa, Książęca 6. Popławska.

Kostrzewskiego Mieczysława, ur. 8.1 19.. r., syna Zofii i Władysława — poszukuje matka, zam. Wilanów, wieś Powsinek.

Kowalewskiego Michała, ur. 19.10.32 r. poszukują rodzice Władysław i Kazimiera Kowalewscy Warszawa, Szustra 10.

Kowalika Kazimierza, ur. 19.12.1904 r. syna Jana i Eleonory — poszukuje żona z synkiem zam. Warszawa, ul. Pańska 6 m. 3. Proszę o wiadomość.

Kowalskiego Zbigniewa, ur. 15.5.1925 r., więzionego w Białymstoku przez Niemców — poszukuje Ada Wyrzykowska. Warszawa, Belwederska 36 m. 21.

Kosera Kazimierza, ur. 26.4.1924 r. syna Ludwika i Franciszki Mayen Ost (Rheinland) Baraken Lager für Amsiedischen Bahnarbeiter — poszukuje matka Warszawa ul. Brukowa 24—8.

Por Kwaśniborskiego, lat 59, syna Zygmunta, lat 23 i syna Janusza, lat 20—poszukuje matka i żona. Warszawa, Targowa 44 m. 7.

Królikowskiego Tadeusza, ur. 8.6.1912 r.—zabranego z Warszawy 3.9.44 r. — poszukuje matka Maria. Kraków, ul. Floriańska 51. Proszę o szybką wiadomość.

Krupę Bolesława, ur. 1925 r., był w Oświęcimiu nr. 139062 przesłany do Mauthausen — poszukują rodzice Jan i Katarzyna. Mińsk Mazowiecki, gm Kałbiel, wieś Władzin.

Kryńskiego Tadeusza, lat 25. Wiesbaden— i **Halinę Kryńską**, lat 19 w Landstuhl (Saargebret) — pozdrawiają rodzice Marian Nina i Marek. Wszyscy zdrowi Kryńscy, Warszawa, Żulińskiego 7 m. 29.

Kuczyńskiego Stanisława męża matki **Marii Orackiej** i siostrę **Marji Terajewicz**—poszukuje Irena Kuczyńska, zam Katowice Żwirki i Wigury 15 m. 7.

Kuleszę Zenona Władysława, ur. 1936 r., 22.6 był w okolicy Norymbergii — poszukuje żona Anna Kulesza. Warszawa, Al. Szustra 7 m. 2.

Kurek Alicję, ur. 1923 r., była w Szwecji. **Kurek Ryszarda**, ur. 18.5.1925 r. — poszukują rodzice. Warszawa, ul. Niemcewicza 8 lub Filtry.

Lecha Stanisława, ur. 30.4.1911 r., zabranego z Iwickiej 19.8 — poszukuje żona Helena i Adolf Warszawa, ul Zakrzewska 14. Proszą o wiadomość.

Lewandowską Marię, ur. 11.1836 r. była w Rawensbrück — poszukuje mąż Bronisław Lewandowski. Warszawa, p. Kazimierza 12—44.

Lapińskiego Stanisława i Wandę z Lipińskich **Liwadłowską**, Essen, Dyrekcja Tramwajowa — poszukuje Lipińska Walentyna, Warszawa, Bracka 23—42.

Lisowskiego Karola, ur. 1921 r., był w Kaluszu był w Austrii w Baden. **Lisowskiego Stanisława**, ur. 1923 r., — poszukuje matka Lisowska Józefa, zam. na Dolnym Śląsku.

Lewantego Stanisława i **Józefa**, ostatnio przebywających w Flossenburgu — oraz **Lewantego Antoniego** — poszukuje Lewanty Henryk zam Piaseczno k Warszawy ul. Gruzowa 6.

Lize Adama, ur. 4.10.1906 r. syna Wilhelma i Anny, był w Mauthausen — poszukuje żona Zofia Lize, zam. Warszawa ul. Mateiki 8—1.

Lubońskiego Kazimierza, przebywającego w czasie powstania w Warszawie poszukuje siostra Janina Lubońska. Sopoty, ul. Marszałka Stalina 695.

Łatkiewicz Elżbietę poszukują rodzice Warszawa, Noakowskiego 12. Jerzy wrócił, poślubił Marysię. Wszyscy razem mieszkają i zdrowi.

Łuszczyka Mariana, ur. 3.12.1919 r. pracował na roli: Morscheid 15 post Waldrach b. Trier — poszukuje brat Wacław. Garwolin, wieś Miętna, woj Warszawskie.

Maciukiewicza Antoniego, syna Jana i Walerii ur. 24.3.1906 r — poszukuje żona Skolimów ul. Długa 61.

Makaya Leszka, przebywającego na Pawiaku w Warszawie — poszukuje matka Zofia Makay. Warszawa, Czerwonego Krzyża 16—24.

Makowskiego Feliksa, ostatnio wywiezionego z Mebleckruge w okolicy Stuttgardu — poszukuje żona Janina Zagalewska-Makowska, zam. Warszawa, Ludowa 9 m. 9. Wracaj, wszyscy już wrócili.

Maliniak Jerzy, Szalkowski Antoni Blumenfeld Jerzy i **Blumenfeld Paweł** poszukiwani przez Stanisławę Rahmową Warszawa-Praga, ul Szeroka 11.

Mandata Leszka, ur. 10.8.1924 r. w Częstochowie — poszukują rodzice zam. Ostrów Mazowiecki, ul. Kościuszki 10.

Matuszczaka Antoniego, ur. 28.9.1912 syna Marji i Kazimierza ostatnio Stuttgard — poszukuje żona z dziećmi. Józefa Matuszczak. Warszawa, Saska Kępa ul. Elsterska 4—7.

Marczyka Stanisława, ur. 1888 r., w sierpniu 1944 r. wysłany z Oświęcimia poszukuje żona Maria Bolków k/Białogrodu, u Jana Czuby.

Matuszkiewicza Feliksa, ur. 30.5.1915 r. i **Matuszkiewicza Mariana**, ur. 25.3.1924, poszukuje Halina Witczyk. Ursus, Kościuszki 8.

Męża Zbigniewa, przebywającego w Stalagu X-B — poszukuje żona Krystyna i zawiadamia, że wszyscy żyją i mieszkają w Warszawie, ul. Solec 46 m 52.

Mączarskiego Tadeusza, ur w 1943 r. został wywieziony przez Niemców z Kizimieńca na Wołyniu — poszukuje Męczarski Antoni, ojciec, zam. Lignica, ul. Różana 4 (Flederweg).

Mendra Henryka, ur. 4.7.1907 r., był w Oranienburgu nr. 89868 Blok 8-D — poszukuje żona z córką. Miedzeszyn, Al Legionów 1 Am. 3.

Podch. **Miecznika Stefana**, ur. 14.5.20 r. syn Piotra i Stefanii Wojda, był Sus (Sesland) Szwajcaria — poszukuje siostra Zofia, Warszawa, Twarda 58—19.

Mijalską Halinę Janinę, ur. 28.12.1926 r., z ojca Stanisława i matki Marii z Urbańskich — poszukuje matka, zam Warszawa, ul. Bracka 18.

Milkiewicza Eugeniusza, ur. 1909 r., do kwietnia 1945 r. był w Dachau — poszukują rodzice. Warszawa, Grochowska 302 m. 8.

Mikulskiego Romana, ur. 26.10.1915 r. poszukuje siostra Irena Chruszczkowska zam Warszawa, ul. Wilcza 9-a—17.

Moryca Franciszka, ur. 31.3.1883 r. syna Antoniego i Antoniny z Siejów — poszukuje żona Maria z dziećmi. Warszawa, Ulrychowska 31 m. 1.

Mrozińskiego Stefana, ur. 10.7.1904 r. syna Stanisława i Aleksandry z Ziembowiczów — poszukuje żona Janina. Włochy Krasińskiego 55.

Muturczyka Leona, ur. 4.7.1899 r. wywiezionego 14.8.1944 do Oranienburga, nr 91423 Bl. 2 — poszukuje żona z dziećmi. Warszawa, Koźmiana 11—5.

Muszelskiego Antoniego, kierownika szkoły powszechnej w Włocławku ur. 10.6.1884 r. w Nieszawie — poszukuje Stanisław Muszelski. Opole, Sąd Okręgowy.

Nasiborską Irenę, ur. 4.8.1924 r. była w Rawensbrück nr. 171592 Bl. 28 — poszukuje Henryk Nasiborski. Warszawa. Elektryczna 2 m. 3.

Neumanna Waldemara, ur. 19.10.1913 r. był w Gross-Rosen nr 34722 — poszukuje żona Zofia. Bydgoszcz, ul. Piotra Skargi 13 m. 2.

Nikodemskiego Janusza, wywiezionego z Warszawy do Niemiec — poszukują i proszą o wiadomość rodzice Katowice ul. Dworcowa nr 15.

Nogal Aleksandra, ur. 27.2.1911 r., syna Zofii i Feliksa Przeszedł przez obóz w Pruszkowie — poszukuje żona Katarzyna. Warszawa, Mokotowska 65—3.

Nowakowskiego Leszka, ur. 16.2.1916 r. Ostatnia wiadomość z Buchenwaldu. Poszukuje matka Janina Nowakowska.

Nikodemskiego Janusza zam w Warszawie, Stare Miasto, wywiezionego do Niemiec — poszukują i proszą o wiadomość rodzice Katowice Dworcowa 15.

Nerglera Mieczysława Karola, ur. 1.8. 1905 r. był w Mauthausen później Ebensee — poszukuje żona Władysława Nergler, zam. Mokotów. Bocheńska 32.

Obarowskiego Jana, ur. 11.5.1897 r. i **Obarowskiego Zbigniewa Ryszarda** ur. 27.5.1925 r., byli w Oświęcimiu — poszukuje Zofia Obarowska, Żoliborz, ul. Czarnieckiego 39.

Oleśiński Janusz, ppor. Gross Born—poszukuje rodziny. Obecny adres: B.L.A. Oflag X-C Btl. VI Komp. 6 (Lebatz).

Olewieckiego Józefa, ur. 26.7.1903 r., syna Franciszki i Dominika — poszukuje żona, zam. Marymont, ul. Tyłżycka 12.

Ornafa Witolda, przebywającego w obozie w Nordhausen — poszukuje Jagiełło Eugeniusz. Warszawa, Saska Kępa, Angorska 17.

Ornafa Witolda, wywiezionego z Gross Rosen do Nordhausen — poszukuje Makowska Alina. Warszawa, Wspólna 14 m. 31.

Olszewskiego Stefana Ryszarda, ur. 15.8.1925 r., zamieszkałego Wilcza 57 — poszukują rodzice, zam. Warszawa, ul. Bracka 23.

Osmólskiego Kazimierza, ur. 3.8.1910 r. Do grudnia były wiadomości z Duisburga n/Renem — poszukuje Barbara Małgorzata Osmólska. Wilanów — Fabryka Marmelady.

Ostrowskiego Wiktora, ur. w 1918 r. Był w 1943 r. na granicy francuskiej (kopalnia węgla) — poszukuje matka Franciszka. Warszawa, Pierackiego 15 m. 25 (Janina Szymanowska).

Pacholczaka Jana, ur w 1910 r., syna Marianny i Józefa. Oranienburg obóz Nr 89659 blok 44 — poszukuje Pacholczak Franciszka Warszawa, ul Jotejki 4 m. 1.

Pachucki Andrzej ppor. — rodzice i siostra żyją Prosi o wiadomość Maria Buczkwna. Katowice, ul Teatralna 8.

Pakossa Andrzeja, ur. 18.2.1924 r., **Biernackiego Jzefa**, ur. 19.3.1924 r. zam. Asfaltowa 15, poszukują matki. Wiadomości kierować: Pakoszowa Felicja, Nowogrodzka 75 P.C.K.

Makowiecką Danutę z Paprockich ur. w 1910 r., **Paprocką Hannę**, ur. 1922 r., które były w akcji na Mokotowie, poszukuje ojciec Stanisław Paprocki, Al Stalina 39. Wydz. Organizacji Rozdziału i Kontroli.

Pastucha Zdzisława, syna Wacława i Bronisławy, ur. 19.11.1922 r., przebywającego w Hamburgu, poszukuje matka. Wracaj. Drewnica, Narutowicza 2.

Patkowskiego Jerzego, lat 25, syna Józefa i Marii, który 7 grudnia 1944 r. wywieziony był z Mauthausen centr. do Melku — poszukuje żona Stanisława. Warszawa-Mokotów. Lenartowicza 9.

Pawłowskiego Aleksandra, ur. w 1903 r., syna Jana — poszukuje żona **Michalina Pawłowska**, zam woj. Mazurskie, pow m-sto Rastenbork, ul. Nowa Wieś 9.

Peliwo Mieczysława, ur. 1.1.1923 r., był post. Borgfeld bei Bremen — poszukuje matka Peliwo Martyna. Zgierz koło Łodzi, Kilińskiego 5 m. 5.

Piaseckiego Marka, ur. 25.5.1928 r., ucznia. Aresztowany 19.9.1943 r., przebywał na Pawiaku. Poszukują rodzice: Janina i Ludwik Piaseccy. Warszawa, Al. Jerozolimskie 45 m 17.

Piątkiewicza Rościsława, ur. w 1900 r. w Tarnopolu, 25.10.1944 r. wywiezionego z Oświęcimia — poszukuje Nyczowa Izabela Warszawa, Ursynowska 16-a—2.

Pielaszka Jana, lat 44, wywiezionego z powstania, poszukuje żona Leokadia. Warszawa ul. Sienna 88 m. 196.

Piotrowskiego Kazimierza, ur 3.3.1909 r. — poszukuje matka z wnuczką. Piaseczno, Cukiernia.

Piotrowskiego Wacława, ur. w 1918 r., zam. na ul. Chłodnej 20, 10.8.1944 r. został wywieziony do Oświęcimia. Poszukuje Bukowska. Łódź. Zagajnikowa 48.

Jagodzińską Marię, ur. 31.10.1915 r. w Ameryce i Wincentego Hołyńskiego, ur. w 1909 r. w Moskwie — poszukuje Plate Zofia, Bydgoszcz, Plac Piastowski 4.

Podgórskiego Stanisława, ur. 8.9.1916 r. — poszukuje rodzina Korowieckich, zam. ul. Puławska 42-a m. 24.

Poniatowskiego Wiktora, ur. w 1911 r., był w listopadzie 1944 r. w Mauthausen jako chory — poszukuje żona Maria. Warszawa Żulińskiego 5 m. 19.

Pomirskiego Stefana z Bielan — poszukuje rodzina. Wiadomości kierować: Pomirski Wł., Warszawa, Swarzewska 58

Wzywani

„PDCH. KŁOSIŃSKI MIECZYSŁAW. OB. W FREREN KOŁO LINGEN.

List otrzymaliśmy. Przyjeżdżaj! W domu wszyscy zdrowi. Stela jest u nas. Ludwik Kłosiński, Łódź, Danilowskiego 5, m. 36".

PPOR LEON LAPRUS, MURNAU OFLAG VII A.

Każdego dnia od rozpoczęcia repatriacji ze strefy amerykańskiej ludzie się możliwością Twego powrotu i każdy dzień przynosi mi rozczarowanie. Czemu Ty nie wracasz? Czyż ta zagraniczna propaganda tak Cię otumaniła, tak wypaczyła w Tobie wszystko że nie uzmysławiasz Sobie tego, że Twoje miejsce jest tu, w kraju? Oiczyzna z gruzów powstaje, jest ciężko pod względem materialnym, lecz czyż dla dobrego amerykańskiego koryta warto przekreślić to wszystko, co nawarstwiło się w człowieku od lat, co stanowi naszą jedyną wartość — miłość do kraju ojczystego. Wróciło już 2.000 Twoich kolegów z Murnau i ci nie bali się, chociaż i do nich docierała fałszywa propaganda. Rozmawiałam z nimi, gdyż przypadkowo byłam w Dziedzicach.

Jeśli nie przezwyciężysz w Sobie odrazy przed powrotem, może nie zobaczym się więcej. Szkoda tylko Rysia, który pozostanie osierocony.

W dzień pracuję ciężko, a późnym wieczorem obijam się jak ptak w klatce po moim pokoju i płaczę za niezapomnianą moją Warszawą.

Błagam Cię na wszystko, jeśli masz trochę sentymentu dla Rysia, wróć do nas. Rozpoczniemy razem to nowe życie. ŻONA Z SYNEM CELINA LAPRUS ŁAZISKA GÓRNE. ZAKŁADY „ELEKTRO"

WALENTY CHLEBOSZ, LUBEKA ZWIĄZEK POLAKÓW. OBÓZ P 12 WARSZAWA", WALDERSTRASSE 39.

„Mama wróciła. Ja jestem w wojsku Mama z Krystyną w Gnieźnie. Pracują w „Społem" Wracaj szybko".

Ppor. Chlebosz Jan, wieś Wiktoryn, p Włochy pod Warszawą.

LISTY DO OBOZÓW POLSKICH!

Za pośrednictwem redakcji „Repatrianta" można przesyłać listy do krewnych i znajomych, znajdujących się na terenie Niemiec i Austrii. Listy składać należy osobiście w redakcji Al. Jerozolimskie 3 (gmach B. G. K.) pokój 240, lub w punktach przyjęć:

W-wa, Hoża 27a,

W-wa Praga, Chłopickiego 8-a m. 7.

Zamiejscowi przesyłają równocześnie tyt. zwrotu kosztów i porta kwotę zł. 10.— na konto P. K. O. Nr. I. 807.

Poźniakowej Ryty, ur. w 1907 r., zabranej 26.8.1944 r. z Kościelnej 2-b, zaprowadzonej do fabryki Pfeifra na Okopową — poszukuje Poźniak Jan. Warszawa, ul. Raszyńska 22.

Prusówna Czesława — poszukuje rodziców, przebywających w Klänxbull, pow. Niebull Schleswig Holstein. Adres: woj. Lubelskie, pow. Zamość, gm. Wysokie, wieś Białobrzegi.

Psarskiego Andrzeja, ur. 19.8.1924 r., syna Józefa i Ireny, przebywał, Stalag X-A — poszukują rodzice, zam. Polska Agencja Pocztowa Kowiesy, wieś Michałów, przez Żyrardów.

Pysia Jana, ur. 19.6.1920 r., był Nr. 32775 Blok 5 (17-a) Arbeitslager Etarbach Bad Neckarfal (Badenia) Poststelle 10 — poszukuje siostra W. Pręgowska, zam. w Warszawie, Łucka 12 m. 105.

Pyziaka Szczepana, ur. 26.12.1896 r., w Łodzi, przebywającego w Flosenburgu — poszukuje Poborczyk Władysław. Czerniakowska 205 m. 3. Żona żyje, prosi o wiadomość.

Radziejewskiego Mariana, lat 15, syna Heleny i Tadeusza, przebywającego w październiku 1944 r. w obozie Kraków Płaszów, później w obozie Gross-Rosen, poszukują rodzice. Warszawa, Francuska 31 m. 6.

Rogaczewskiego Bolesława Kazimierza, ur. 15.10.1910 r. w W-wie. Ostatnia wiadomość: Weimar Büchenwald dnia 4.2.45 r. — poszukują żona i matka. Warszawa, Targowa 64 m. 40.

Rogulskiego Kazimierza, ur. 20.12.1920 r., przebywającego w Stuthofie — poszukuje Rogulska Bronisława, zam. we Włochach, ul. Sieradzka 9.

Rosickiego Ludwika, ur. 26.2.1920 r., syna Wojciecha i Heleny — poszukuje matka i brat, zam. ul. Tarczowa 33—5.

Rybarczyka Józefa, ur. w 923 r., syna Stanisława i Anny. Poszukuje matka. Warszawa-Sadyba, ul. Powsińska 48.

Rybusa Radosława, przebywającego w więzieniu w Łodzi — poszukują matka i ciotka. Warszawa, Noakowskiego 10.

Rydzyka Jana, lat 21, przebywającego w czasie powstania na Mokotowie — poszukuje matka Wacława. Skolimów, ul. Długa 61.

Ruda Krystyna, 224000 Sandbostel, Stalag X-B, proszona o listy i powrót przez Pawlikowskiego Kazimierza. Warszawa, Naczelnikowska 50.

Ruszczaka Aleksandra, ur. 5.10.1895 r. Z Dachau przesłany do Mannheim — poszukuje żona Stanisława. Szczęśliwice k/Warszawy.

Rutkowskiego Stanisława, ur. w 1918 r., syna Julii i Stanisława. Był w Gusen — poszukuje żona Henryka. Warszawa, Marszałkowska 95 m. 29.

Sarnackiego Bolesława, ur. 2.2.1918 r., wojskowy, przebywał w 199 r. we Francji—poszukuje brat Mietek, zam. Siedlce, ul. Sienkiewicza 1.

Sawo Czesława, lat 56, zam. w W-wie, ul. Działdowska 5A. Prosi o wiadomość żona Halina, zam. Katowice, Chorzowska 21. Fabryka Kwasu Węglowego C. G. Rommenhöller.

Schoenbergów Małgorzatę i Rogera w Murnau (Seehausen), poszukuje Andruszewski Wacław, Warszawa, ul. Szustra 3 m. 18.

Selina Zbigniewa, ur. 28.4.1928 r. w W-wie, syna Piotra i Wiktorii, przebywającego O. J. W. Lantzdorf, wywiezionego 6.10, poszukuje matka Selina Wiktoria, Warszawa, ul. Hoża 18 m. 6.

Siedleckiego Eugeniusza, ur. 8.7.1908 w Warszawie, poszukuje Swat Jadwiga, Warszawa, Puławska 12a.

Sienko Kazimierza, ur. 1.8.1924 r., syna Stanisława i Karoliny zabranego 18.8 1944 r., poszukuje matka. Sadyba, ul. Zakręt 4 m. 1.

Ppor. Sikorskiego Antoniego syna Antoniego i Zofii z Jartowskich. Woldenberg, Oflag 2 C, barak 17 komp. 5 lub 6, Nr. 1371/XI A. Oczekujemy wiadomości Lala i rodzice. Grochów, Szaserów 87—6.

Sikorskiego Lucjana, ur. 8.1912 r. syna Zofii i Antoniego, przeszedł przez obóz w Pruszkowie. Czekamy wieści stęsknieni. Grochów, Szaserów 87 m. 6.

Skupa Jerzego lat 20, był w Valsburg, Lager 4/28, ostatnio w sanatorium, poszukuje Skup Eugeniusz, Warszawa, Okrąg 12 m. 23.

Skwarównę Irenę, ur. w 1911 r. z W-wy, ul. Rozbrat 6, poszukuje matka Maria Skwarówna, Goździelin, poczta Bodzchów przez Ostrowiec Kielecki.

Sobiczewskiego Ludwika, ur. 1898 r. 10.11 1944 r. przesłany z obozu Leitmeritz do Flosenburga. Poszukuje żona Bronisława, Warszawa, ul. Pańska 9.

Sobiczewskiego Zbigniewa Macieja, ur. 1925 r., brał udział w akcji, został ranny. Poszukuje matka i bracia. Warszawa, ul. Pańska 9.

Sobockiego Ryszarda Lucjana, ur. 6.1 1927 r., syna Władysława i Salomei, przesłany z Mannheim do Buchenwaldu poszukują rodzice, zam. Rakowiec, ul. Sąchocka 9.

Sobolewskiego Lubomira Macieja, zamieszkałego w Warszawie, ul. Śniadeckich 11 m. 23, poszukuje żona Alicja, Warszawa, Stalowa 28 m. 27.

Pana, który się zgłosił 22 czerwca 1945 r. z wiadomością o **Lubomirze Sobolewskim**, o skomunikowanie się prosi żona Alicja, zam. Warszawa, Stalowa 28 m. 27.

Sochackiego Franciszka, ur. 29.11.1897 r., zam. Warszawa — Praga, poszukuje żona Janina Sochacka - Stawicka. Wszyscy żyjemy, wracaj, a nawet rodzina się powiększyła. Adres: Kwiatowa 7 m. 6.

Sokołowskiego Witolda, ur. 24.11.1927 r., był 20 stycznia b. r. w więzieniu koło granicy czeskiej. Poszukuje matka Leokadia, Warszawa, Grójecka 20b m. 34.

Solarskiego Stefana, lat 30, ur. w Rocinie, poszukuje szwagier dr. Jan Czarkowski, Kraków, Wyspiańskiego 10.

Staska Ignacego, ur. w 1911 r. w Nowym Stawie, zabranego z Warszawy, poszukuje brat Stasek Michał, Warszawa, ul. Marymoncka 61a m. 7.

Stelmach Edmunda, ur. w 1924 r., był w Austrii, poszukują rodzice, Kolonia Opacz, gm. Ursus, poczta Ursus.

Stepniewskiego Ryszarda, ur. 14.8.1928 r. syna Jerzego i Mieczysławy, poszukuje matka, Częstochowa, ul. Wolność 37 m. 10.

Stopińskiego Tadeusza, ur. 8.9.1926 r., był w obozie w Austrii (Góry Alpy), poszukuje matka Cecylia, Włochy, ul. Chrobrego 46.

Ppor. Strożka Piotra, ur. 18.6.1908 r. syna Józefa i Jadwigi, poszukuje Niedzielska Wanda, Częstochowa, ul. Równoległa 10 m. 3. Do stycznia 45 r. przebywał w Oflagu XI C.

Styszewskiego Zbigniewa, ur. 10.4.1924 r. w Warszawie, poszukuje matka, Grodzisk Maz., Fabryczna 1.

Zięckowskiego Mieczysława, poszukuje żona Suffczyńska - Zięckowska Halina, Warszawa, ul. Piusa 1 m. 11.

Svata Tadeusza Jana, ur. 1903 r. w Warszawie, poszukuje Svat Jadwiga, Warszawa, ul. Puławska 12a m. 6.

Swidzińskiego Jana, ur. 14.1.1915 r., poszukuje żona Stanisława Swidzińska, Cegłów, gm. Pas, poczta Błonie.

Syta Henryka, ur. 1920 r., był na Służewcu, poszukuje Syta. Daj znać o sobie. Warszawa, Tamka 43 m. 12.

Sznajdra Jana, ur. 10.7.1895 r., ostatnio widzianego na placu Żelaznej Bramy-8.8 1944 r. Poszukuje żona Maria Sznajder, Warszawa, ul. Odolańska 11 m. 7.

Szostaka Stefana ur. 21.8.1907 r. syna Jana i Janiny. Ostatnio był w Buchenwald Nr. 70936 Poszukuje Janina Szostak Warszawa, Żulińskiego 7 m. 11.

Sowińską Helenę córkę Antoniego i Michaliny z Burdonów, ur. 17.8.22 r., poszukuje matka, zam. Trzebieszów, pow. Łuków, woj. Lubelskie.

Szostaka Ryszarda Jana, ur. 21.1.1911 r., syna Jana i Janiny. Był w Stalag V C. R. Nr. 35321. Poszukuje Janina Szostak, Warszawa, Żulińskiego 7 m. 11.

Szurała Michalina, Janina i Zenon, zam. w Warszawie, dzieci Marii i Stanisława, poszukiwani są przez matkę, zam. w Warszawie, Al. Jerozolimskie 93.

Szymańskiego Teodora, ur. 10.12.1909 r. w Warszawie. Wywieziony Włoch koło Warszawy 16.9.1944 r. Poszukuje żona: Włochy, ul. Mickiewicza 39.

Szymańskiego Zdzisława, ur. w 1927 r., poszukują rodzice Piotr i Franciszka. Adres: Żoliborz, ul. Bytomska 1 m. 7. Wszyscy zdrowi.

Szymańskiego Zdzisława, ur. 30.10.1908 r., był w Gusen 126. Poszukuje żona zam. Włochy, ul. Mickiewicza 39.

Świderskego Jerzego, ur. 20.4.1919 r., zam. Radna 8, poszukują rodzice zam. Grochów, Chłopickiego 14.

Świderskiego Wacława, lat 57, urzędnika Min. Komunikacji, poszukuje żona z synem Jankiem. Obecny adres: ul. Sienna 55.

Tomasika Mieczysława, ur. 21.2.1893 r., poszukuje żona i syn. Irena Tomasikowa. Warszawa, Al. Niepodległości 132.

Tonderskiego Mieczysława. ur. 31.7.1915 r. w Wiśniewe k/ Warszawy, syna Salomei i Wawrzyńca, zam. Płocka 73 m. 38, poszukują rodzice. Gmina Młociny, poczta Łomianki, wieś Dąbrowa 10.

Tenderskiego Ryszarda, ur. 5.3.1926 r. w Nowym Dworze k/Modlina, syna Salomei i Wawrzyńca, zam w Warszawie, Płocka 73 m. 38, poszukują rodzice. Gm. Młociny, poczta Łomianki, wieś Dąbrowa 10.

Trębaczkiewicza Mieczysława, ur. w Słupczy, ostatnio przebywającego Stalag VI, poszukuje żona Trębaczkiewicz Helena, Dłusk, poczta Pyzdry, pow. Koniński.

Truniewską Stefanię, przebywającą w Niemczech, Austrii lub Szwajcarii, poszukuje mąż, który wrócił z Buchenwaldu, Włodzimierz Truniewski, Piotrków, pl. Trybunalski 1.

Qekrymowicz Czesławę — przebywającą w Bützow in Mecklenburg Rostockerther, Nr. 4, poszukuje Qekrymowicz Piotr, zam. Sobótka koło Wrocławia, ul. Kolejowa Nr. 3, Dolny Śląsk.

Urbańskich Heronima, ur. 1923 r. i **Zbigniewa**, ur. 1927 r., poszukuje matka, Warszawa, Floriańska 3 m. 9.

Mgra **Wasyleckieg Tadeusza** z rodziną, poszukuje brat Wasylecki August, Chełm Lubelski, ul. Pierackiego 18.

Waszaka Stefana, ur. 1917 r. syna Zygmunta i Aleksandry był w Baden, Lager Schlott 2, poszukują rodzice i siostra, Gołków k/Piaseczna, ul. Lechitów 27.

Werpachowską Antoninę i Wacława Ostrowskiego, zawiadamia Werpechowski Longin, że czeka na ich powrót, Warszawa, ul. Ludwiki 1.

Więcławską Lidię, ur. 8.11.1925 r. Ravensbrück, **Więcławskiego Teofila**, ur. 8.12.1895 w Gross Rosen, prosi o wiadomość Marcinkiewicz Czesława, Włochy k/Warszawy Żeromskiego 25 m. 5.

Wierzbickiego Filipa, ur. 15.3.1888 r., syna Antoniny, zabranego z Czerniakowskiej 48, poszukuje żona Józefa, Warszawa, Sadyba, Góraczewska 25.

Więczkowskiego Władysława, ur. 31.7 1915 r. do lipca 1944 r. przebywał pod francuską granicą, poszukuje żona z dziećmi, zam. Mokotów, ul. Różana 9.

Widermana Andrzeja, ur. 4.1.1927 r., Warszawa — Grochów, ul. Szczawnicka poszukują rodzice. Wiadomość kierować. nr 15.

Winiarskiego Aleksandra, ur. 11.12.1915 r., pow. Skierniewice, zabranego z Włoch k/Warszawy, dn. 16.9.1944 r., poszukuje żona, Włochy, ul. Mickiewicza 36.

Winiarska Józefę, wywiezioną z Warszawy, przebywała w Altenburgu. Poszukuje Stefania Podgórska, Łódź, ul. Narutowicza 109b.

Wiśniewskiego Edwarda, ur. 16.12.1906 r., przebywał w Gusen II, poszukuje Irena, Warszawa, ul. Ludwiki 1 m. 45.

Wiśniewskiego Władysława, ur. 8.11 1899 r., przebywającego w Oranienburgu **Kurkowskiego Juliusza**, jeńca Nr. 532 w Oflagu od 1939 r., poszukuje Janina Wiśniewska, Warszawa, ul. Chmielna 28 m. 9.

Włodkowskiego Mieczysława, ur. w 1897 r. w Warszawie, zam. ul. Barokowa 2a, spotkanego w drodze Wiedeń — Mauthausen w IV r. b. oraz syna Mirosława ur. w 1927 r., wywiezionego z Pruszkowa, poszukuje Maria Włodkowska, Warszawa, ul. Inżynierska 9 m. 28.

Włódkowskiego Kazimierza, przebywającego w Oranienburgu 2, Nr. 121660 poszukuje i prosi o wiadomość matka, Warszawa, Marszałkowska 43 m. 8.

Wojciechowskiego Jerzego, był w obozie Voerde bei/Weel — poszukuje żona Janina, Wojciechowskiego z synkiem Jacusiem, Grójec, Szpital.

Woźniaka Wacława, ur. 27.9.1918 r. (Zjawa) brał udział w Powstaniu, bat. Kilińskiego. Poszukuje żona Aleksandra, Warszawa ul. Królewska 31.

Wroczyńskiego Zygmunta, ur. 28.8.1907 r., Nr. 59649 Gross-Rosen w listopadzie 1944 r. Dicheenfurt. Poszukuje żona z córką, Włochy, 1-go Maja 20, prosi o wiadomość.

Wrońską Krystynę, ur. 22.9.1924 r., poszukuje Szturbało Feliks, Warszawa, Czerska 17 — 2. Podobno była wywieziona przed kapitulacją niemiec z Lenitz do Oranienburga.

Wrześniowskiego Zbigniewa „Wrześ", ur. 10.9.1914 r., Mokotów, Pluton 1108 — poszukuje żona Maria Wrześniowska, Otwock, ul. Bolesława Prusa 12

Wysoczyńskiego Wincentego, ur. 9.7 1902 r., w r. 1943 była wiadomość przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż z Londynu — poszukuje żona z synem, Dęblin, Michalinów 33.

Zagrodzkiego Romana, ur. 14.1.1890—1892 w Brześciu Litewskim — poszukuje Lutego 3/7.

żona, Bronisława Zagrodzka, Łódź, 10 Lutego 3/7.

Zacharjasiewicza Kazimierza, ur. 1924, był pol. bei Stethin Sonderlagen. poszukują rodzice, Opacz. Duża, gm. Okęcie.

Osoby, które wiedziałyby cokolwiek o **Zakrzewskim Narcyzie**, przebywającym w 1940 r. w Kozielsku, prosi o wiadomość Julia Zakrzewska, Warszawa Al. Stalina 37. Społ. Przedsięb. Budowlane, Wydział Finansowy.

Zborowskiego Włodzimierza, ur. 24.3 1928 r., Stamlager XI A — poszukują rodzice Zborowscy, Warszawa, Żoliborz Słowackiego 5/13.

Zdonkiewicza Aleksandra, wywiezionego do Oświęcimia potem do Bawarii — poszukuje żona i rodzina, Warszawa, Górnośląska 7.

Zduniaka Władysława, ur. 31.5.1913 r., wieś Grabniak rolnik — wywieziony autem z Sobolewa przez Żelechów, Siedlce do Brześcia nad Bugiem — poszukuje Stanisława Zduniak, wieś Grabniak, gm. Sobolew, pow. Garwolin.

Ziętalskiego Zdzisława lat 30, Gross Rosen, nr. 36046 widziany w Magdeburgu, poszukuje żona i rodzice, Łódź, ul. Ogrodowa 72

Zambrzuskiego Jerzego Germana (pseudo Jaworski), ur. 30.10.1924 r. w Warszawie 2.9.44 r. jeszcze na Starym Mieście w Warszawie — poszukuje matka, Warszawa, Senatorska 19.

Zielińską Zofię znajdującą się obecnie w Duisdorf — Bonn (granica francuska), pozdrowiona jest przez Pęchalskiego Józefa z rodziną, Warszawa, Praga, ul. 11 Listopada 40 m. 2. Oczekujemy powrotu.

Ziembę Michała, ur. 2.11.1904 r., syn Antoniego i Agnieszki, był w 1940 r. w Rumunii, poszukuje żona Janina, Warszawa, Praga, Ząbkowska 15, Urząd Telefonów.

Żaczkiewicza Wojciecha Edwarda proszą o wiadomość: matka i Marysia. Warszawa. Chmielna 104.

Żmudzińskiego Ryszarda, ur. 27.7.1923 r., był do Powstania w Oświęcimiu — poszukuje matka Helena, Warszawa, Praga Łochowska 15/16.

Ogłoszenia poszukujących należy przesyłać na adres redakcji: W-wa, Al. Jerozolimskie 3, p. 210.

Ogłoszenie 1-no szpaltowe do 15 słów — 50 zł, dwuszpaltowe do 30 słów — 150 zł. Każde słowo następne — 5 zł.

Prenumerata miesięczna wraz z przesyłką pocztową — 16 zł.

Należność za prenumeratę i ogłoszenia przesyłać można za pośrednictwem P. K. O. Konto Nr. I-807.

Godziny przyjęć: Redaktor przyjmuje w poniedziałki, środy i soboty od 15 — 16. Sekretariat Redakcji czynny codziennie od 8 — 16.

Wydawca: Urząd do Spraw Repatriacji Polaków z Zachodu. **Redaktor: Dr Jacek Marecki**

Redakcja i Administracja: Warszawa, Al. Jerozolimskie 3. Druk. Zakł. Graficznych Spółdzielni Wydawniczej „Książka", Warszawa, Smolna 12. B-03123